

LIETUVOJE
ir apie
LIETUVĄ

- Lietuva pradėjo O. bin Laden medžioklę. Interpolo Lietuvos nacionalinio skyriaus iniciatyva paskelbta teroristo paieška. Lietuvos teisėsaugininkai tik spalio pradžioje paskelbė terorizmu Jungtinės Valstijos kalnų Osamos bin Laden kriminalinę paiešką. "Respublikos" žiniomis, ji paskelbta rugsėjo 20-ąją Interpolo Lietuvos nacionalinio skyriaus iniciatyva.

- Po savaitę trukusių dvejonių Prezidentas Valdas Adamkus spalio 3 d. naujuoju žemės ūkio ministru paskyrė 63 metų Seimo Kaimo reikalų komiteto pirmininką socialliberalą Jeronimą Kraujelį.

- 62 metų Baltarusijos pilietis, Lietuvoje patyręs širdies priepuolį, reikiamos pagalbos iš medikų nesulaukė tik todėl, kad neturėjo medicinos draudimo. Į Vilniaus universiteto ligoninę Santariškių klinikas rugsėjo pabaigoje atvežtam baltarusiui, kuriam dėl infarkto plyšo širdies vožtuvas, gydytojai taikė tik minimalias pagalbos priemones.

- Lapkričio 21 d. Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė pradės 2003 metų Europos čempionato atrankos turnyrą. Dar neaišku, kas bus rinktinės vyriausiasis treneris. Po patirto fiasko žemyno čempionato finaliniame turnyre Turkijoje minimi keli kandidatai, kurie galėtų pakeisti iš šio posto atsistatydinusi Joną Kazlauską.

- Lietuvos Prezidentas Valdas Adamkus pasveikino Vokietijos Prezidentą Johannes Rau Vokietijos susivienijimo dienos proga, praneša ELTA. "Lietuvos žmonių ir savo vardu nuoširdžiai sveikinu Vokietijos susivienijimo dienos proga ir linkiu Jūsų šaliai ir jos žmonėms pažangos ir klestėjimo. Noriu Jus užtikrinti, kad dabartinių draugystės ir santarės paremtų santykių tarp Lietuvos ir Vokietijos išlaikymas ir stiprinimas yra mūsų esminis troškimas", sakoma šalies vadovo sveikiniame telegramoje.

- Lietuvos Seimo narys, Lietuvos krikščionių demokratų valdybos pirmininkas Petras Gražulis ragina apsaugoti bažnytinę žemę nuo privatizavimo. Tuo tikslu Seimo posėdžių sekretariate jis užregistravo Žemės reformos įstatymo 13 straipsnio pataisos projektą. Juo siekiama atkurti iki 2001 m. rugpjūčio 3 d. šiose įstatyme galiojusią nuostatą dėl neprivatizuojamos žemės statuso bažnyčių (religinių) konfesijų ir jų institucijų nuosavybės teise turėtai žemei, praneša ELTA. P. Gražulis primena, kad 2001 m. rugpjūčio 3 d. Seimas ypatingos skubos tvarka pakeitė Žemės reformos įstatymą, panaikindamas nuostatą, kad bažnyčių (religinių) konfesijų ir jų institucijų nuosavybės teise turėta žemė yra neprivatizuojama. Seimo nario P. Gražulio nuomone, šios nuostatos panaikinimas prieštarauja Konstitucijos 23 straipsnio dvasiai, nes sudaro prielaidas privatizuoti žemę, kuri buvo sovietinės okupacinės valdžios nacionalizuota.

KARAS: AMERIKOS GINKLUOTŲJŲ PAJĖGŲ ORO SMŪGIAI SUDREBINO AFGANISTANĄ

Sekmadienį, spalio 7 d., 1 val. popiet prezidentas George W. Bush televizijoje ir per radiją nelaukta prašė į Amerikos žmones: "Mano įsakymu Jungtinių Amerikos Valstijų ir Didžiosios Britanijos kariai pradėjo smūgius prieš Al Queda teroristų mokymo stovyklas ir Afganistano Talibano režimo karinius objektus. Mus remia kolektyvinė pasaulio valia". Afganistano laiku bombardavimas prasidėjo 8:30-9 val. vak.

"Kova prasideda daugelyje frontų. Mes nesvyruosime. Mes nepailsime. Mes nesuklupsime ir mes kovą laimėsime", - tvirtino G. W. Bush.

JAV pareigūnų teigimu, sekmadienio puolimas buvo pradėtas sparnuotų raketų "Tomahawk", kurios buvo pa-

leidžiamos iš amerikiečių ir britų laivų, esančių Arabijos jūroje, smūgiais. Buvo bombarduojami kariniai objektai Kabule, Kandahare ir Jalalabade. JAV gynybos ministras Donald Rumsfeld pareiškė, kad operacijoje naudojami ir bombonešiai. "Ataką pradėjo 15 bombonešių, 25 naikintuvai ir 50 sparnuotųjų raketų", sakė jis.

Pasak Pentagono, buvo apšaudytos Talibano priešlėktuvinės gynybos sistemos, karinių ryšių objektai ir teroristinių paruošimų stovyklos Afganistano teritorijoje. D. Britanijos ministras pirm. Tony Blair pareiškė: "Mūsų tikslas - sunaikinti bin Laden teroristinį tinklą, imtis priemonių prieš Talibaną, kuris juos

globoja".

Siekdamos sušvelninti humanitarinę krizę Afganistane, JAV pradėjo ir maisto, medikamentų teikimo operaciją. Visi šie kroviniai bus mėtomi iš lėktuvų. "Jungtinės Amerikos Valstijos yra afganų tautos draugas, mes taip pat esame beveik bilijono pasaulio musulmonų draugai", - teigė prezidentas G. W. Bush. Jis numato skirti 320 mln. dol. humanitarinei pagalbai afganų pabėgėliams ir juos priglaudusioms kaimyninėms šalims. Prezidentas ne vieną kartą yra pabrėžęs, kad antiteroristinė kampanija nėra nukreipta prieš islamą ar Afganistano žmones, bet tik prieš teroristus.

BNS, ELTA, AP

LIETUVOS SOCIALISTAI RAGINA LEGALIZUOTI ŠALYJE KOMPARTIJĄ

Negausi Lietuvos socialistų partija ragina legalizuoti šalyje kompartijos veiklą, nes tai esą sustiprintų Lietuvos demokratiją ir priartintų ją prie europietiško politinio gyvenimo standartų.

Lietuvos socialistų partija išplatino pareiškimą, kuriame teigia, kad prieš 10 metų Lietuvos Aukščiausioji Taryba, priimdama nutarimą "Dėl LKP (SSKP) struktūrų veiklos Lietuvoje", neteisėtai uždraudė Lietuvos komunistų partijos (LKP) veiklą.

Pasak pareiškimo, pagal anuomet galiojusius įstatymus uždrausti politinės partijos veiklą turėjo teisę tik Aukščiausiasis Lietuvos Respublikos teismas, todėl LKP uždraudimas yra "teisiniu požiūriu įstatymiškai neteisėtas, o politiniu - antidemokratiškas aktas".

Lietuvos socialistai įsitikinę, kad LKP uždraudimas - "ryškus anachronizmas, prieštaraujantis žmogaus teisių ir laisvių chartijai, žmonių įsitikinimų laisvei,

laisvei burtis į legalias politines partijas ir susivienijimus".

"Idėjų kova, ypač dabar, kai vis spartėja turtinė ir socialinė žmonių diferenciacija, auga korupcijos ir nusikalstamumo mastai, vyksta euorintegracijos procesai, žymiai sustiprino žmonių domėjimąsi ir socialistine šalies vystymosi galimybe. Todėl komunistų įvaymas į pagrindį yra ne tik neetiškas ir nedemokratiškas veiksmas: jis nesuderinamas ir su teisinės valstybės sąvoka, ir su visuomenės vystymosi tendencijomis", - teigiama socialistų partijos pareiškime.

Socialistai paragina Socialdemokratų partijos vadovus ir valdančiąją Seimo daugumą inicijuoti LKP uždraudimo panaikinimą arba bent kreiptis į Konstitucinį teismą dėl minėtojo Aukščiausiosios Tarybos nutarimo teisėtumo nustatymo. Nedidelė Socialistų partija yra legali, bet neturi atstovų Seime.

1991 metų rugpjūčio 22 dieną, žlugus kompartijos reakcio-

nerių puči Maskvoje, Aukščiausioji Taryba priėmė pareiškimą "Dėl LKP (SSKP) struktūrų veiklos Lietuvoje", kuriame teigiama, kad LKP, kaip SSKP padalinys Lietuvoje, 1991 m. sausio 13 dieną organizavo ir kurstė veiksmus, kuriais buvo siekiama nuversti teisėtą Lietuvos valdžią, prievarta sunaikinti Lietuvos Respublikos nepriklausomybę, suverenumą valstybingumą, sugriauti teritorijos vientisumą. Be to, LKP šiuo pareiškimu kaltinama rugpjūčio 19 dieną vykdžiusi Maskvos pučistų direktivas Lietuvoje.

Todėl Aukščiausioji Taryba, atsižvelgdama į tai, kad LKP (SSKP) padalinio veikla Lietuvoje prieštarauja Lietuvos konstitucinei santvarkai ir įstatymams bei nesuderinama su visuotinai pripažintomis tarptautinėmis teisės normomis, uždraudė LKP(SSKP) veiklą Lietuvoje.

Dabar Vilniuje kalintys sausio 13-osios samokslininkai Mykolas Burokevičius ir Juozas Jermalavičius skelbia esą pogrindyje veikiančios Lietuvos kompartijos vadovais, tačiau tos veiklos požymių viešame gyvenime nepastebima.

BNS

VILNIAUS ELGETOMS ATEINA SUNKŲS LAIKAI

Siekdama pagerinti Vilniaus miesto centro įvaizdį tiek turistams, tiek miesto gyventojams, Vilniaus miesto valdyba pritarė Vilniaus miesto Tarybos sprendimo projektui, draudžiančiam elgetauti ar prašyti išmaldos, įkyriai rinkti aukas už muzikavimą ar kitokius pasirodymus reprezentacinėse Vilniaus miesto gatvėse ir aikštėse.

Šis sprendimas įsigalios gavus Vilniaus miesto tarybos pritarimą.

Šiuo metu Vilniuje, ypač jo centriniame dalyje - Gedimino prospekte, Pilies gatvėje, senamiestyje, kitose reprezentacinėse miesto vietose daugėja elgetaujančių asmenų.

Vilniaus miesto savivaldybės Socialinės paramos centro darbuotojai kiekvieną darbo dieną elgetaujantiems asmenims siūlo socialinę paramą, kviečia į Socialinės paramos centrą, kur jie būtų nemokamai pamaistinti.

Minėtoje įstaigoje, neturintys kur nakvoti asmenys, nukreipiami į nakvynės namus.

Socialinės paramos centro duomenimis, mieste elgetauja dažniausiai tie patys asmenys. Savivaldybės socialinių darbuotojų teigimu, per dieną elgetaujantys asmenys surenka apie 60-70 litų sumą, o tai dažniausiai ir būna pagrindinis jų argumentas atsisakant socialinės paramos.

Deja, nei socialiniai darbuotojai, nei policija faktiškai iki šiol negalėjo pakeisti mieste susiklosčiusios situacijos, kadangi tam nebuvo jokio juridinio pagrindo. Vilniaus miesto Vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinių nusikaltimų tyrimų tarnybos duomenimis, apie 10 proc. visų pastaruoju metu Vilniuje įvykdytų žmogžudysčių yra įvykdytos valkatų ar kitaip su jais susiję.

Numatomi taisyklių pakei-

timai taip pat užtikrins galimybę miesto gyventojams klausytis jiems patinkančios muzikos, o praeivių nebevargins įkyrūs prašymai aukoti muzikantams. Atlyginti muzikantams, kaip ir iki šiol, vilniečiai bei miesto svečiai galės mesdami pinigų į ant žemės prie muzikantų gulinčias kepurės, muzikos instrumentų dėklus ar kitas tam skirtas priemones.

Net

Jeruzalės bažnyčia Vilniuje

R. Šuikos nuotr.

PER "GREYHOUND" AUTOBUSO AVARIJĄ JAV ŽUVO MAŽIAUSIAI DEŠIMT ŽMONIŲ

Per bendrovės "Greyhound" autobuso avariją pietinėje JAV Tennessee valstijoje anksti spalio 3 d. ryte žuvo dešimt žmonių. Nelaimė įvyko, kai vienas keleivių peiliu perrėžė vairuotojo gerkle, pranešė vietos atstovai.

Po šio incidento didžiausia JAV tarp miestinių autobusų reisų kompanija "Greyhound" kelioms valandoms sustabdė firmos transportą visoje šalyje. Jos atstovas vėliau pranešė, kad reisai turėtų būti atnaujinti 19 val. Lietuvos laiku.

"Greyhound" autobusai veža keleivius į įvairias paskirties vietas ir kasdien atlieka beveik 20 tūkst. reisų. Paskutinį kartą visi "Greyhound" reisai valandai buvo sustabdyti po rugsėjo 11 dienos teroro išpuolių JAV.

36 žmonės vežė autobusais, kuris vyko iš Tennessee valstijos sostinės Nashville į Georgia valstijos sostinę Atlantą, sudužo Tennessee valstijos Manchester mieste. Vietos pareigūnai pareiškė neturį jokių įrodymų, kad ši avarija būtų susijusi su rugsėjo 11 dieną įvykdytais teroro išpuoliais Jungtinėse Valstijose. Transporto departamentas mano, kad tai buvo "įprastas incidentas, nesusijęs su rugsėjo 11 dienos teroro išpuoliais", - teigė Dave Longo, Federalinės transporto priemo-

nių administracijos, priklausančios Transporto departamentui, atstovas spaudai. Tačiau, pasak jo, apie įvykį gaunami prieštaringi pranešimai ir "mes laukiame daugiau informacijos iš nelaimės vietos".

Viena autobuso keleivių Carly Rinearson vietos televizijai pareiškė, kad autobusu važiuojęs vyriškis pareikalavo jos užleisti vietą autobuso priekyje. Jis buvo labai susijaudinęs ir vis klausinėjo, kiek valandų.

Kai C. Rinearson atsisakė užleisti vietą, vyriškis reagavo, puldamas prie vairuotojo su peiliu. "Jis priejo prie vairuotojo ir tarsi perrėžė jam gerkle. Vairuotojas pasuko vairą, ir autobusas apvirto", - sakė C. Rinearson.

JAV teisingumo departamentas pranešė, kad vairuotoją užpuolęs keleivis turėjo Kroatijos išduotą pasą. Kol kas neaišku ar jis išgyveno. Kartu departamentui atstovė Susan Dryden patvirtino, kad "šiuo metu departamentas nemano, kad tai susiję su terorizmu". Vairuotojas po incidento liko gyvas ir, pasak Tennessee ligoninės, šiuo metu gydomas pjautinės žaizdos jo kakle.

FBI pranešė, jog ištirti įvykio į vietą nusiuntė savo komandą.

AFP, Reuters

ITALIJOS TURIZMO ŽURNALAS "DOVE" TURISTUS KVIEČIA Į VILNIŲ

Vilnius vis dažniau pristatomas prestižiniuose užsienio turizmo leidiniuose kaip patraukli vieta tiek kultūriniam, tiek verslo turizmui. 1999 m. viena iš 26 "karščiausių" turizmo kryptų XXI amžiuje Vilnių pripažino JAV leidžiamas įtakingas turizmo leidinys "Conde Nast Traveller". Šį rugpjūtį pasirodžiusiame numeryje Italijos turistinis žurnalas "Dove" Vilniui pristatyti skiria net 11 gausiai iliustruotų puslapių.

Vilnius pristatomas kaip Lietuvos sostinė, kurioje vyksta aktyvus kultūrinis gyvenimas, kaip miestas, kurio architektūroje susipina neoklasicizmas, viduramžiai ir barokas; aprašomi bažnyčių kupolai ir senoviniai senojo Vilniaus kaimeliai. Ypač daug dėmesio skiriama kultūrai - pirmiausia avangardo performansams, teat-

ru ir baletui, režisieriams Eimuntui Nekrošiui, Rimui Tuminiui ir Oskarui Koršunovui bei aktoriumi ir dainininku Andriui Mamontovui.

Gausiai iliustruotame straipsnyje įdėtos Vilniaus bažnyčių - Šv. Onos, Šv. Petro ir Povilo, Arkikatedros, - nuotraukos, taip pat Italijos skaitytojais turi galimybę susipažinti su senuoju Vilniaus universitetu, jaukiomis Senamiesčio kavinėmis, Televizijos bokštu. Be dėmesio nelieka ir bronzinės Žaliojo tilto skulptūros. Pateikiamas ir žemėlapis, kuriame pažymėti prestižiniai Vilniaus viešbučiai bei restoranai, pristatomi muziejai - lino, gintaro, teatro, kino ir muzikos, taip pat pateikiama bendra informacija apie šalį. Iš viso Vilniui pristatyti skiriama 11 puslapių.

NK naujienos

Naudinga turėti "revocable living trust"

Vyras ir žmona gyvena kartu, išgyja turta su teise jį paveldėti, vienam iš jų mirštant. Tokia bendra nuosavybė turi daugiausia visi vedusieji.

Kai jūs išsigijote nuosavybę, gavote nuosavybės dokumentą - "title", tada abu buvote sveiki. Bet, sakysime, metų eilei prabėgus, jūsų antroji pusė gavo insultą ar pas jį(ją) išsivystė Alzheimer liga. Jums reikia parduoti namą ar kitą nuosavybę, kad galėtumėte mokėti gydymosi ar kitas, su liga susijusias, išlaidas, bet jūsų vyras(žmona) yra nepajėgūs(i) pasirašyti. Ką tada jums reikia daryti?

Daugelyje valstijų jums reikėtų pasamdyti advokatą, kuris prašytų teismo, kad paskirtų globėją (*conservator*) jūsų neigiamam vyriui/žmonai. Toks globėjas atstovautų, jūsų vyriui(žmonai) pasirašant parduoties dokumentą (*deed*) ar tvarkant jūsų vyro(žmonos) finansinius reikalus. Tačiau jei jūs, žmona ir vyras, būtumėte planavę iš anksto, būtumėte galėję išvengti šios neretai pasitaikančios problemos - vyras(žmona) ir kitą nuosavybę pervesdami į

"revocable living trust". Toliau, jei "revocable living trust" turi jūsų namo nuosavybės dokumentą - "title", o taip pat ir kito pagrindinio turto, kaip akcijos, investavimai, įvairūs brangūs daiktai, "certificates or deposit" ir pan., tai tada nereikėtų daug laiko atimiančio ir brangiai kainuojančio "probate proceedings" - perėjimo per teismą.

Turint "living trust" yra trys pagrindiniai dalykai, kuriuos turite žinoti, tai:

1. *The Trustor* - tai asmuo, kuris sudaro "trust" ir perkelia turta į jį.

2. *The Trustee* - asmuo globėjas, saugotojas - tas, kuris tvarko "living trust" esantį turta.

3. *The Beneficiary* - asmuo paveldėtojas, tas, kuris gauna turta, esantį "living trust" apsaugoje.

Pradžioje *the Trustor, the Trustee* ir *the Beneficiary* yra tas pats asmuo. Vyras ir žmona turi bendrą "living trust" ir jame esantis turas gali būti perkamas, parduodamas, keičiamas sąlygos ir tvarkomos, kaip norima. Bet jei "living trust" *Trustor* sudarytojas vyras(žmona) gali perimti visų reikalų tvarkymą, viso turto,

žmona ar vyras, perima viso "trust" tvarkymą. Tada "living trust" sąlygos (*terms*) nebegali būti keičiamos ar atšaukiamos.

Nėra būdų išvengti kada nors ateisančios mirties, bet yra būdų išvengti "probate court" - teismo uždelsimų ir išlaidų ryšium su tuo. "The living trust" yra tam geriausias būdas.

Kiti būdai išvengti "probate" teismo yra laikyti namo nuosavybės dokumentų "title", investavimų į kitas nuosavybes ir kitą pagrindinį turta, kurį vyras ir žmona kartu valdo su teise jį perimti po mirties. Kada vyras ar žmona miršta, likęs gyvas vyras(žmona) turi parodyti tikrai kopiją mirties pažymėjimo ir "affidavit of survivorship". Bet jei vyras ar žmona - valdantys turta kartu, vienas jų lieka neįgalus, tada likęs sveikas negali parduoti turto be teismo paskirto globėjo neįgaliam. Banko ir biržos sąskaitos gali ir turėtų turėti "pay on death" sąlygą. Bet ir tai nepadės, jei tos sąskaitos savininkas yra gyvas, tik nepajėgus tvarkyti savo finansinių reikalų. Tada "living trust" gali išspręsti tą problemą. Po to, kai daktaras pažymi, kad "trustor" - trust sudarytojas yra nepajėgus, likęs "trustee" vyras(žmona) gali perimti visų reikalų tvarkymą, viso turto,

kuris yra tame "living trust".

Kiti "living trust" privalumai yra:

1. Išvengiama eiti per teismą, ypatingai jei turtas yra keliose valstijose. Kitokiu atveju kiekvienoje valstijoje turite eiti per teismo procedūrą.

2. Išlaikomas privatumas. Jei miręs asmuo turėjo "living trust", tada nereikia eiti per teismą. Ir kas yra tame "living trust" viešumai lieka nežinoma.

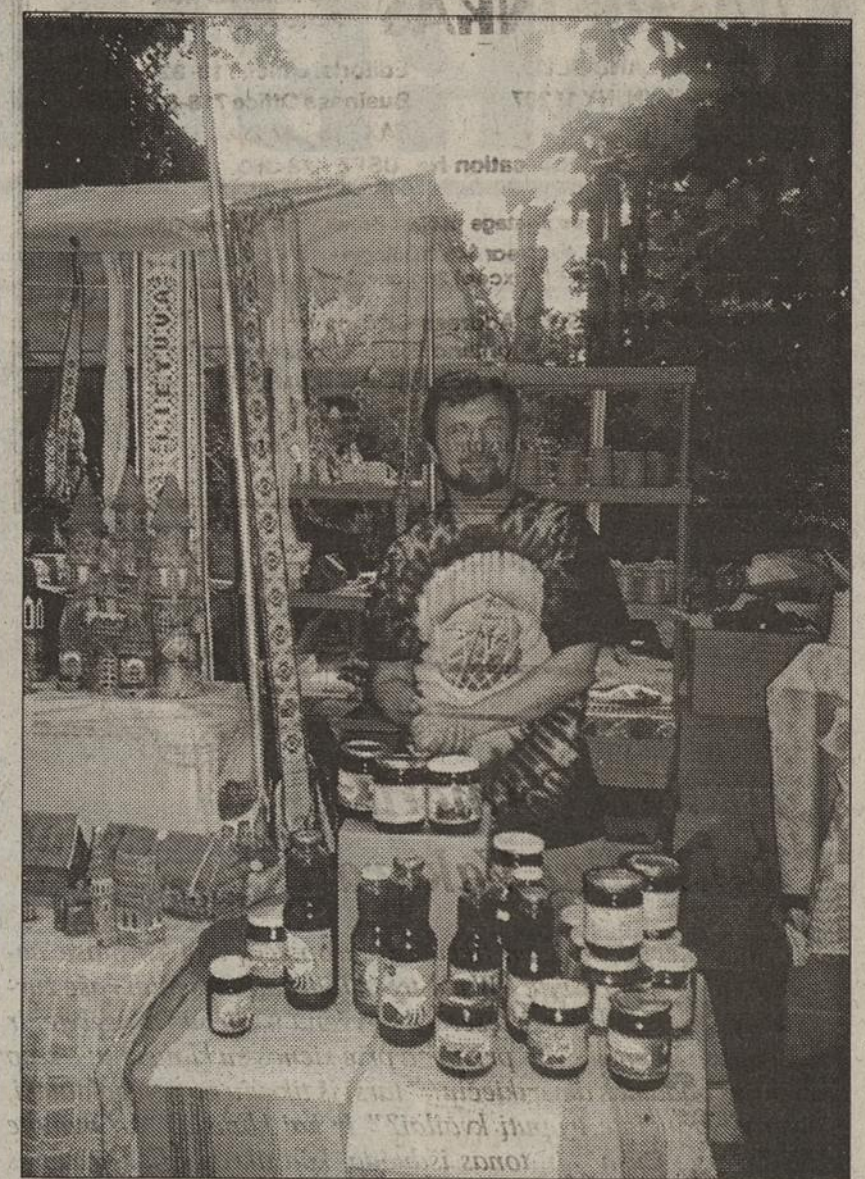
3. Sustabdomas bylinėjimas. Pasitaiko, kad asmenys, kurie nebūna įrašyti į testamentą, bet pretenduoja į turta, eina ieškoti "teisybės" į teismą. Turint "living trust", negali kiti žmonės žinoti, kiek ir kokio turto yra, kiek ir kam jis paliktas.

Ar turite testamentą, ar koki nors "trust"? Jei neturite, tai dar šiandieną susirūpinkite savo turto likimu, jei jums kas nors atsitiktų. Sutvarkykite savo turta taip, kad, atsitikus kokiam nors nelaimi ar mirčiai, jūsų artimiesiems nereikėtų pusę ar daugiau to turto atiduoti teismams ir praleisti daug laiko, tvarkant jūsų paliktus nesutvarkytus žemiškus reikalus.

JAV LB Krašto valdybos Socialinių reikalų tarnyba

Parengė: B. Jasaitienė ir A. Šmulskienė

Naudotasi įvairia spauda

Putnamo seselių piknike lietuviškų gėrybių pardavėjas

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų bizniui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail: jrbanyte97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas!!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02, Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

DAIVA IZBICKAITĖ-VERŠELIENĖ, DEWOLFE REAL ESTATE, 677 Worcester Rd., Natick, MA 01760, gali aptarnauti jūsų visus nekilnojamo turto poreikius. DeWolfe firma specializuojasi namų pardavimu, paskolų gavimu, persikraustymu ir draudimu. Suteikiama paslauga perkant arba parduodant namus. Skambinkite (718) 446-9743 palikite žinutę arba įstaigą (508) 655-0680, (508) 523-9058.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikaitė, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11472. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA
ir jos spaudą paremkime dabar:
pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-
per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562. Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino
MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
-TAMŲSI VIENINTELĖ VIETA-
-GAUSI PARODŲ SALĖ-

KVEČAS
JONAS
1933+1976

Kaip kovoti su užgrobdėjais- savižudžiais

Iki šiol manėme, kad užgrobdėjai nori derbų. Dabar žinome, kad bent kai kurie jų yra pasiryžę paauguti savo gyvybes tam, kad lėktuvus taptų kuro užpildyta 200 tonų masės raketa, žudančia tūkstančius žmonių. Ar galima kaip nors su-
tramdyti į lėktuvą patekusius užgrobdėjus-savižudžius?

Paprasciausia strategija būtų neleisti jiems patekti į pilotų kabiną. Daugelis oro linijų jau seniai naudoja sutvirtintas ir visada rakinamas kabinos duris. Bet tai nesumažins piratų keliamos keleiviams ir salono personalui grėsmės. Manoma, kad praėjusią savaitę kabinų durys buvo atidarytos kaip tik po tokių grėsmių. Todėl kai kurie žmonės siūlo žengti kitą žingsnį ir visiškai atskirti kabiną nuo keleivių salono.

Tam prieštaraujantys sako, kad tai neleistų personalui padėti pilotams, jeigu jie sunegalautų ar kitaip taptų neveiksnūs. Be to tai prieštarauja ir paties lėktuvo vado, kaip viso orlaivio vadovo, idėjai.

Biometrinės sistemos

Bet, jeigu užgrobdėjams vis tik pavyko įsibrauti į pilotų kabiną, ar negalima neleisti jiems perimti lėktuvo valdymo? Daug vilčių čia yra siejama su vadinamosiomis biometrinėmis technologijomis, leidžiančioms pasitikrinti, ar piloto krėslė sėdintis žmogus išties yra teisėtas pilotas.

Egzistuoja nemažai elektroninių ID sistemų, kuriose naudojamas vienos ar kitos asmeniui būdingos biologinės charakteristikos: veido, akies dydžio, pirštų atspaudų, balso ar netgi širdies ritmo, matavimas. Biometrinės sistemos jau dabar yra naudojamos kai kuriose atominėse elektrinėse ar bankuose. Ar nevertėtų jų panaudoti ir lėktuvuose? Specialistai sako, kad ne. Tai brangiai kainuotų, todėl tuos pinigų geriau panaudoti siekiant sustabdyti teroristus ir neleisti jiems patekti į lėktuvą. Be to, papildoma sistema blaškėtų lakūnų, kuriems ir taip reikia stebėti daugybę prietaisų, dėmesį.

Bet kai kurių biometrinų sistemų lakūnas netgi nepastebėtų.

Naujas širdies ritmo atpažinimo detektorius, sukurtas Georgia technologijos institute, gali patikrinti jūsų ID per atstumą, pasinaudodamas radaru. Sistema apspinduliuoja širdį labai nedidelės galios mikrobangomis ir, naudodama Dopplerio efektą, gali užregistruoti vos pusės milimetro dydžio judesius. Iš jų nustatomas kiekvienam žmogui būdingas vaizdas.

Autopilotas

Ar galima būtų kuo nors padėti atėmus lėktuvo valdymo galimybę iš tų, kurie įsiveržė į pilotų kabiną? Viena galimybė būtų automatinio lėktuvo nusodinoimo įrangos panaudojimas. Technologikai jau dabar yra įmanoma lėktuvą valdyti ir nutupdyti be lakūno. Tokia sistema įjungtų oro erdvės kontrolę, patys pilotai arba biometrinė avarinė sistema ir lėktuvą būtų automatiškai nusodintas artimiausiam oro uoste. Tačiau tokios sistemos kelia daugiau problemų nei jos gali išspręsti ir praityje būdavo ignoruojamos. Lakūnai ir keleiviai visuomet su dideliu nepasitikėjimu žiūrėjo į tai, kad lėktuvo valdymas net ir ypatingomis sąlygomis būtų perduodamas kompiuteriui.

Be to nemažai problemų sukeltų automatinis skridimas erdve, kurioje visi kiti lėktuvai orientuojasi pagal skrydžių dispečerių komandas. Taip pat lieka pavojus, kad tokia sistema išjungs atsitiktinai. Bet matyt po pastarųjų teroro aktų gali tapti šiuos prieštaravimus peržiūrėti iš naujo.

Nulinis matomumas

Pačios moderniausios sistemos leidžia nusodinti lėktuvą tokiomis sąlygomis, kai matomumas yra artimas nuliui - taip vadinami IIIb kategorijos nutūpimai. Juos galima naudoti tik-tai oro uostuose, turinčiuose atitinkamą įrangą, sukuriančią lėktuvo nusileidimui reikalingą "elektroninį koridorį". Visa, ko yra reikalaujama iš lakūno, yra paspausti stabdžius ir nuvažiuoti nuo pakilimo tako. Tačiau praktikoje ši sistema labai retai naudojama iki pat galo. Beveik visada lakūnas perima valdymą

paskutinėmis sekundėmis prieš paliečiant žemę.

Karo lakūnai pradžioje labai priešinosi automatinės susidūrimų išvengimo sistemos, saugančios nuo įsiveržimo į kalną, įdiegimui, bet galiausiai įtikėjo jos privalumais. Keleivinių lėktuvų lakūnams reikės panašaus periodo atsiradus sistemoms, sugebančioms automatiškai nusodinti užgrobtą lėktuvą.

Nepilotuojami skraidymo aparatai

Nepilotuojami skraidymo aparatai (*UAV - Uncrewed Aerial Vehicles*) jau dabar turi tokias automatinio skridimo galimybes, kurios vieną dieną gali pasitarnauti saugiai nuleidžiant keleivinius lėktuvus. Pavyzdžiui, kompanijos Northrop

Grumman sukurtas UAV "Global Hawk" gali pakilti, skraidyti 24 valandas, nusiilegti ir netgi nuvažiuoti į savo angarą visiškai automatiškai, be jokio žmogaus įsikišimo. Lėktuvą valdo du jame esantys kompiuteriai.

Kitas amerikiečių UAV, kompanijos General Atomics "Predator" yra distanciskai valdomas žemėje esančio piloto. Kodėl tų technologijų nepanaudoti keleiviniuose lėktuvuose? Bet UAV operatoriai gali nemazai rizikuoti, o tai nepriimtina keleivinėse oro linijose. Be to teroristai galėtų slopinti valdymo signalus. Vis tik dalis specialistų mano, kad, turint galvą į naująją teroristų grėsmę, šiuos būdus irgi vertėtų išbandyti.

Reuters

Vyriausybės stengiasi atspėti kitą teroristų žingsnį

Pasaulio vyriausybės skubiai peržvelgia savo turimas kovos su terorizmu priemones. Vienas didžiausių nežinomųjų yra, ar teroristai vėl naudos primityvias priemones, kaip 11 rugsėjo, ar griebis cheminio ar biologinio ginklo. Klausimas labai skubus, nes netrukus didelės pinigų sumos nukeliamos geresnių anti-teroristinių koncepcijų kūrimui.

Tokie aktai, kokie buvo įvykdyti New Yorke ir Washington, yra nukreipti prieš urbanizuotos visuomenės infrastruktūrą, todėl apsaugojimo nuo jų priemonės yra mažai tyrinėtos. Iki teroro aktų JAV daugelis teroro grėsmės analizė rėmėsi prielaida, kad teroristai panaudos cheminį, biologinį ar branduolinį ginklą. Buvo kreipiamas dėmesys į tas vietas, kur esame labiausiai pažeidžiami, o ne į tai, kokio puolimo grėsmė yra tikimiausia. Cheminis ar biologinis ginklas turėtų didelės pasekmes, tačiau jų panaudojimo tikimybė yra nedidelė.

Tačiau ekspertai perspėja, kad ėmusis priemonių gintis nuo lėktuvų užgrobtumų, teroristai ieškos kitų ginklų. Todėl nega-

lima atmesti nei cheminio, nei biologinio ginklo panaudojimo galimybes. Yra žinoma, kad sovietai, Irakas ir japonų Aum Šinkio sekta neseniai gaminosi biologinius ir cheminius ginklus. Rusijoje iki šiol liko tonos sovietinių ginklų, o rugsėjo 25 d. netgi buvo pranešta apie nepavykusį bandymą įsilaužti į sandėlį, kur jie yra saugomi.

Skrido gandai, kad Osama bin Laden išgijo antrakso kultūras Indonezijoje ir Kazachstane, o Rytų Europoje pirkto botulizmą sukeliančias bakterijas. JAV praėjusią savaitę pranešė turinčios palydovų padarytas nuotraukas, kurioje matyti daug bin Laden stovykloje nustipusių šunų, matyt naudotų cheminiuose bandymuose.

Ligšiolinė analizė nekelia didelio pasitikėjimo, net gali būti, kad oficialūs asmenys toliau perspėja apie cheminę ir biologinę grėsmę vien todėl, kad jie taip dar visuomet. Firmos ir mokslininkai, tiriantys apsaugos nuo šių ginklų priemones, irgi nenoriai atsisakys finansavimo šaltinio.

Times

Seinuose atkurtos

Nuo rugsėjo 19 d. antrojoje Seinų gimnazijoje atkurtos lietuviškos klasės, nes Lenkijos vyriausybė skyrė papildomų lėšų Seinų savivaldybei. Šio sprendimo Seinų lietuvių moks-

lietuviškos klasės

leivių tėvai protestuodami siekė dvi su puse savaitės. Lietuvių moksleiviams neberekės kasdien važinėti 27 km į Punsko lietuvišką licėjų ir atgal.

Respublika

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuožiūra

**Ar tikrai Amerika -
laukiniai Vakariai?**

„Būti amerikiečiu tam tikruose europiečių sluoksniuose nemandagu“, - dienraštyje „Wall Street Journal“ neseniai rašė žurnalistas Bret Stephens ir tęsė: „Aš gyvenau ir dirbu Briuselyje, ir pobūviuose mane dažnai prispiria prie sienos su klausimu: „kaip jaučiatės būdamas amerikiečiu?“ tarsi iš tikrųjų norėtų paklausti, „argi nesijaučiate truputį kvailai?“ Ir kai klausia, „ką manote apie George Bush“, jų tonas išduoda, kad tikrasis jų klausimas man yra, „ar nesigėdijate, kad šis vyras – jūsų prezidentas?“

Tada seka nuobodūs pokalbis, per kurį turiu apginti Ameriką nuo priekaištų, kad ji gamtosaukiškai neatsakinga, barbariškai taiko mirties bausmę, neįsitraukia vargšams, kad jai nesvarbus visas kitas pasaulis ir t.t.

Europiečiams, manantiems, kad Jungtinės Valstijos skęsta įvairiausių toksinuose, reikia priminti, kad JAV valdžia skiria beveik du kartus daugiau lėšų gamtosaukai nei ekologiškai sąmoninga Vokietija. Ir tiems, kurie mano, jog Amerikoje sveikatos apsauga yra pasiturinčiųjų privilegija, reikia pasakyti, kad šiemet Amerika išleis tris šimtus keturiasdešimt milijardų dolerių už pensininkų, neįgalųjų ir vargšų gydymą. Tai še tau „laukinis anglosaksų kaubojiškas kapitalizmas“!

Būtent šia kapitalizmo tema dienraštyje „International Herald Tribune“ kito dienraščio „Los Angeles Times“ bendradarbis William Pfaff iš Paryžiaus rašė: „Vienas draugas, gerai sugebantis kelti svarbius klausimus, ypač kai nemoka pats į juos atsakyti, manęs neseniai paklausė, kodėl modernios ekonomikos tikslas neturėtų būti visiems; norintiems dirbti, parūpinti rimtą, pakankamai apmokamą darbą.

Šiandien Vakarų ekonomikos aukščiausias siekinys yra turto kūryba – bendrovių ir bendrojo vidaus produkto auginimas. Remiamasi prielaida, jog ilgainiui šis turtas nuvarva visiems visuomenės nariams. Bet visi žino, kad taip nėra – štai dėl ko Washingtono konsensusas nebėra konsensusas ir Genujoje maištavo žmonės.

Išivaizduok, sako mano draugas, ką tai duotų mūsų varguomenės kvartalams, jeigu kiekvienam, mokyklą baigusiam, būtų pasiūlytas rimtas darbas – „vyriškas“ darbas bernui, kaip sakė velionis Paul Goodman. Viena iš priežasčių stoti į narkotikais prekiaujančiųjų gaują ir yra varguomenės kvartaluose paplitusi nuomone, kad narkotikų platinimas – vyriškas darbas, kartais vienintelis, kurį įmanoma gauti.

Taigi, kas būtų, jei kiekvienai šeimai būtų užtikrintas bent vienas padorus uždarbis? Šalpos programos, - tokios, kokias mes žinome Amerikoje, - taptų praeities dalyku. Bet jei paklaustum, kas už tai sumokės, ir kaip tai turėtų būti suorganizuota, mano draugas prisipažįsta, kad jis to nežino. Tai specialistų reikalas. Jis yra Kandidas, jis tik kelia klausimus“.

Andrius Martinkus

**SATANIZMAS:
pradžia ir pabaiga**

2

(pradžia nr. 32)

Apokaliptinio žvėries skaičius 666 (Apr 13, 18) gali reikšti ir imperatorių Neroną, ir apskritai imperatorių dievaitį (Domicianą, kuriam valdant ir parašytas Apreiškimas Jonui (81-96 m.), reikalavo, kad jo pavaldiniai kreiptųsi į jį „Viešpatie Dieve“), o ankstyvieji krikščionių rašytojai krikščionis persekiojusius imperatorius dažnai pavadindavo Dievo priešais. Tačiau šie religiniai vaidmenys išoriškai primetami. Patys imperatoriai, aišku, galėjo laikyti save krikščionių religijos priešais, bet jokių būdų ne piktosios dvasios parankiniais - jiems labiau patikdavo būti dievais (reikia pasakyti, kad krikščionis persekiavo ne vien imperatoriai bepročiai, bet ir imperatoriai patriotai, kurie imperijos atgimimą idealistiškai siejo su grįžimu prie protėvių dievų ir krikščionybėje, kaip ir kituose rytietiškuose kultuose, matė pavojaus romėniškai dvasiai). Toks, pvz., buvo Trajanas (98-117 m.). Nepaisant to, klasikinio viduramžių ir modernaus satanizmo ištakos siekia būtent biblinę Antikristo figurą. Satanizmas galėjo suveikti tik *įsikūnijimo* religijos suformuotoje kultūroje, kurios pasaulio pabaigos vizijoje Dievui - Žmogui (Kristui) priešinas žmogus - Šėtono tarnas (Antikristas). Galbūt tuo galima aiškinti faktą, kad musulmoniškoje kultūroje satanizmas nepasireiškė, nors islamas turi ir krikščioniškojo Šėtono atitikmenį (Iblisas, Šaitanas), ir net Dadžžalą, ypatingą Šėtono tarną, kuris pasaulio pabaigoje vadovaus Alacho priešų kariuomenei, tačiau bus Mahdžio ir Isos (Jėzaus) nugalėtas. Kita vertus, satanizmo apraiškų pastebėta Europoje ir Amerikoje tarp išeivių iš musulmoniško krašto, kur jis, kaip ir specifiskai krikščioniškoje aplinkoje, daugiausia reiškiasi jaunimo nihilistinio protesto prieš tradicines religines ir

Susitikimai ir pokalbiai Lietuvoje

Juozas Kojelis

Kun. Kazimieras Pūgevičius mane, vykstantį 1986 į okupuotą Lietuvą, palydėjo tokiais žodžiais: „Niekas šiuo laiku negali vykti į Lietuvą savo malonumui“. Tuos žodžius kažkaip prisimenu ir dabar, kada tik kečiau Lietuvon, nes išsivadavimo procesas ten dar nėra užsibaigęs. Tiesioginės svetimųjų priespaudos nebėra, bet antrasis bolševikinės sistemos komponentas - melas - iš Lietuvos traukiasi labai palengva. Juk korupcija, kyšiai, reketas, apgaulingi politikų pažadai, šmeižtai, pavydas, valdininkų nesąžiningumas, pasiūlymai iš religijos ir moralės yra to paties vieno melo skirtingi pavidalai. Gal kas pasakys, kad tų blogybių pakankamai yra ir senose Vakarų demokratijose. Taip, yra, tik tokiu skirtumu, kad Lietuvoje daugelis jų išlikę kaip gyvenimo norma, o Vakaruose laikomos anomalijomis ir nusikaltimais.

Svetimtaučiai turistai, atvykę į Lietuvos didžiuosius miestus, mato gan turtingą ir modernų kraštą, o pagal tarptautinius standartus jau priskiriamą labiausiai išsivysčiusių valstybių grupei. Bet lietuviškai kalbą užsienio lietuviai, apsilankę rajonų miesteliuose ir kaimuose susidaro kitą vaizdą:

nedarbą, nesąžiningus valdininkus, sovietinės dvasios mokytojus, baisius kriminalinius nusikaltimus, girtuoklystę ir moralinį palaidumą, nepasitenkinimą savo valdžia, policija, partijomis ir t.t. Net gi įtakingas britų laikraštis „The Economist“ (08.25) Lietuvą vadina „didžiausia, bet labiausiai atsilikusia iš trijų Baltijos valstybių“. Bet yra dar ir trečioji Lietuvos gyvenimo pusė, kurios nemato užsieniečiai, nepastebi užsienio lietuviai ir patys Lietuvos gyventojai.

Trečiojoje Lietuvos gyvenimo pusėje matome triušiančius žmones, kurie be plakatų, be reklamos, be sūktų dviprasmybių šalina iš kasdieninio gyvenimo vargą, tautos ir valstybės gerbūviui privačia iniciatyva vykdo įvairius projektus, pasiaukojančiai veikia visuomeninėse organizacijose, kai tuo tarpu koks nors Seimo narys didžiūojasi, kad per 10 metų Seime krašto gerovei nepasiūlęs nė vieno įstatymo projekto, o kiekvieną kartą vis perrenkamas. Mat jis važinėjęs po kaimus ir miestelius ir išklausęs žmonių nusiskundimų, o be to esąs turtingas. Dabartiniai idealistai yra tos pačios idealistų kartos, kurią „Į laisvę“ žurnale (2001 m., nr. 132)

aprašo prof. Vytautas Kubilius, nors ir gyvena pusšimtis metų vėliau. Jie veiklos žmonės, pietietiška sąmoningai, nepraradę lietuvių tautos ir valstybės istorinio paveldo, jaučia sąžinės balsą ir jam paklūsta.

Jie profesionalai, visuomenės veikėjai, šeimų nariai, sovietmečiu atsilikę komunistinei indoktrinacijai ir dabar neskaidraus gyvenimo pagundoms, kasdieniniame gyvenime į savo aplinką spinduliuoja dvasinę šviesą ir šilumą. Suprantama, ir jie dažnai drabstomi purvu, bet purvas bent ilgesniams laikui prie jų nekimba. Du mėnesius šiais metais diena iš dienos susitikinėju su tokiais žmonėmis, individualiais ir grupėmis, ne tik Kaune ir Vilniuje, bet ir Šiauliuose, Ukmergėje, Kretingoje, Telšiuose, Viekšneliuose, N. Akmenėje ir su daugeliu atvykusių iš kitų vietovių. Susitikimuose ir pokalbiuose dalyvavau kaip individas, šiek tiek žurnalistas, neatstovaudamas kokioms politinėms grupuotėms ar organizacijoms, niekam nieko nežadėdamas, nemokydamas, bet stengdamasis pats suprasti, išmokyti, pamatyti. Manau, kad daug pamačiau, supratau, išmokau. Pvz., visuomeninės organizacijos „SOS-Vepriai“ di-

rektorius, pagarsėjęs fotomenininkas Romas Petras Šaulys nusivežė mane į Ukmergę, aprodė nuostabaus grožio Veprių apylinkes. Tačiau čia slepiasi ir nepaprasto skurdo, kurio nepastebės eilinis turistai. Petras nuvedė mane į buvusius dvaro namus, iki šiol architektūrinį paminklą, kur gyvena penkios jaunos šeimos. Šeimos gausios, viso 16 vaikų. Dar du pakely. Nė vieno dirbančio. Gyvena iš vaikams mokamų savivaldybės pašalpų. Aplankėme visus butus. Namas avarinėje būklėje, daugelyje kambarių paremtos lubos ir skersiniais ramsčiais sustvirtintos sienos, kad nesugriūtų, bėga stogas, langai ir durys išpuvę. Iškviesta valdžios komisija padarė sprendimą, kad gyventi nesaugu. Gerieji žmonės deda visas pastangas šioms šeimoms padėti. Rajone surastos apleistos sodybos, į kurias būtų galima jas perkelti, bet kiekvienos šeimos įkurdinimui reiktų bent po porą tūkstančių dolerių. „SOS-Vepriai“ organizacijos ir jos direktoriaus akys vėl krypta į tuos, kurie galėtų padėti. Krypta ir į išeiviją: ar neatsirastų męcenatų atskirų šeimų įkurdinimui.

Šiame gražiame Lietuvos kampelyje vargo yra labai daug, ne tik minėtos šeimos. Jis skaudžiai nukentėjo nuo 1989 ekologinės katastrofos Jonavoje. Pasekmės jaučiamos ir dabar. R. P. Šaulys nuolat apie tai rašo spaudoje. Atsakomybę skiria turtuoliui B. Lubiui, kuris pakaitė prichvatizuotos įmonės „Azotas“ vardą į „Achema“ ir nuo atsakomybės nusiplauna rankas. Gi idealistai visuomenininkai nepraranda vilties iš gražių Veprių ne tik išgyvendinti skurdą, bet ir grąžinti į bendruomenę kultūrinę-religinę dvasią, atkuriant istorinius paminklus ir stengiantis atstatyti karo metu numuštą bažnyčios bokštą, kad vėl suskambėtų nutilę varpai. R. P. Šaulys dar randa laiko, talkindamas simpatiškos žmonos gydytojos Gražinos, aktyviai dalyvauti sąjūdyje „Mes su tavimi, Čėčėnija“.

Vyresnioji karta dar prisimenama laikus, kai būdami vaikai ir jaunuoliai pirkome plytas paminklinei Prisikėlimo bažnyčiai Kaune statyti. To projekto garbės pirmininkai buvo valstybės prezidentas Antanas Smetona ir Kauno arkivyskupas Juozapas Skvireckas. 1934 m. statybos darbai viltingai buvo prasideję, o 1940 m. pavasarį buvo

(nukelta į 4 psl.)

Jie daro gerus darbus Lietuvai, Vepriams, Čėčėnijai (iš k. į deš.): Čėčėnijos atstovė Baltijos valstybėms Aminat Saijeva, „SOS-Vepriai“ direktorius Romas Petras Šaulys ir Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius

Romo P. Šaulio nuotr.

kultūrinės vertybės formą. Ypatingas ryšys tarp Vakarų kultūros ir satanizmo akivaizdus.

Tūkstantį metų snaudęs satanizmo embrionas viduramžių pabaigoje pradėjo sparčiai augti. Aišku, raganos ir burtininkai egzistavo ir anksčiau, tačiau jie nebuvo griežtai identifikuojami kaip Šėtono tarnai. Karolio Didžiojo įstatymuose (IX) žmogžudystė pasitelkus burtus prilyginama paprastai žmogžudystei, o Vengrijos karalius Vladislavo (XI a.) įstatymų rinkoje raganavimas prilyginamas prostitucijai ir kaip prostitucija baudžiamas. Vladislavo įpėdinis Kolomanas eina dar toliau - jo kodeksas numato bausmių už raganavimą motyvuodamas tuo, kad raganavimas ir burtai paprasčiausiai neegzistuoja. Popiežius Grigalius VII 1080 m. laiške Danijos karaliui Haroldui įrodinėja, kad audros, ligos, kitos stichinės nelaimės ne raganų ir burtininkų sukeliamos, bet Dievo siunčiamos žmonėms už jų nuodėmes. 1215 m. įsteigta inkvizicija persekiojo beveik vien tik eretikus, t.y. tuos krikščionis, kurie krikščioniškojo tikėjimo turinį aiškino skirtingai nei ortodoksija, tačiau jokių būdų nelaikė savęs priklausančiais velnio draugijai, priešingai - jie manė, kad kaip tik jie tiki teisingai. Iki pat XV a. kova su raganavimu buvo labai epizodiška. Tačiau vėliau kažkas atsitiko.

1484 m. popiežius Inocetas VIII raganavimą prilygina erezijai, t.y. raganavimo bylas atiduoda inkvizicijos tribunolų jurisdikcijai, o 1486 m. J. Šprengeris ir H. Institoris Kelne išspausdina savo garsųjį „Malleus maleficarum“, „Raganų kūjį“, demonologijos vadovėlį, kuriuo buvimas vienoje epochoje su Koperniku, Kolumbu, Guttenbergu, Leonardo da Vinci ir Botticelli dar ir šiandien daug ką piktina ir atrodo nesuprantama. Šio straipsnio tikslas nėra aiškintis socialines, kultūrinės ir psichologines priežastis, nulėmusias raganų medžioklę. Tradicinio viduramžių socialinio kosmoso suirimas suvaidino svarbų vaidmenį. Anot J. Huizingos, visuomenė neteko metafizinio saugumo. Žmogaus vaizduotė užvaldė smėklos. Be abejonės, raganų medžioklė buvo gėdingas reiškinys, nusinešęs daugybę nekaltų aukų, tačiau taip pat nėra abejonės, kad Prancūzijos maršalo Žilio de Re (1404-1440), alchemijos ir magijos tikslais nužudžiusio apie 150 vaikų,

bei vyskupo Gibūro (XVII a. antroji pusė), per juodąsias mišias aukodavusio kūdikius, piktadarystės lydėjo ypatinga Šėtono globa. „Aš gimiau po tokia žvaigžde, kad niekada nė vienas žmogus negalėjo padaryti tokių nusikaltimų, kaip aš“ (Žilis de Re). Vis labiau plintant individualiam pamaldumui ir išitvirtinant asmeniškumo pradui (anot prancūzų istoriko G. Duby, skaistyklos dogmos galutinis įtvirtinimas viduramžiais iš dalies buvo nulėmtas nuodugnesnio žmogaus psichologijos pažinimo, kai ne visus buvo galima išpausti į binarinę dangaus-pragaro schemą). Dieviškųjų Asmenų neigėjas (plg. 1 Jn 2,22), nedoriausias asmuo, *persona maleficientissima* pasiūkė sau išpažinėję iš įvairių luomų ir socialinių sluoksnių. Mūsų tikslui ne taip svarbu, kiek iš tikrųjų buvo raganų, burtininkų ir dalyvavusių juodosiose mišiose. Svarbu tai, kad XV a. jau galima save identifiikuoti su jais, galima *sąmoningai prisiimti Dievo priešo vaidmenį*. Apokaliptinė Antikristo idėja virto kūnu. Tapo įmanoma ne paprastai neigti Kristų ar kovoti su jo įsteigta religija (taip darė ir pagony), bet išgyventi save kaip asmeninį Kristaus priešą. Sakėme, kad raganų medžioklė buvo gėdingas reiškinys, tačiau vargu ar jos galėjo nebūti. Pasidalijimas į Kristaus ir velnio stovyklas buvo užprogramuotas pačios krikščioniškosios minties istorijos logikos. Fantastinė apokaliptinė tikrovė pasirodė esanti mūsų istorinė tikrovė. Anksčiau nedorėlis buvo Šėtono auka, patekusi į jo spąstus. Dabar blogis subrendo tiek, kad galėjo kodifikuoti santykius tarp savo subjektų. Romos teisė, kaip žinoma, buvo vienas iš besikuriančių viduramžių Europos kultūros elementų. Vis dėlto reikėjo ilgai laukti, kol atsirado sutartys ir sandėriai su velniu (pirmuosius tokių sutarčių pavyzdžius aptinkame XV a. pirmoje pusėje, nors eretikams sandėriai su piktąja dvasia buvo inkriminuojami ir anksčiau). Tačiau galų gale tai įvyko. Satanizmas tapo realybe.

Peršokime tris šimtmečius. Domėjimasi viduramžiais sugrąžino romantizmas. Palyginti su klasikine viduramžiška, romantikų demonologijai būdingi du esminiai bruožai: 1. Antgamtinė tikrovė pamažu praranda savo transcendentinį charakterį. Išganymo

(nukelta į 4 psl.)

■ Spalio 4 d. į Juodąją jūrą nukrito iš Tel Avivo į Novosibirską Sibire skridęs Rusijos lėktuvas Tu-154, kuriame buvo 66 keleiviai ir 10 igulos narių, pranešė Rusijos Nepaprastųjų situacijų ministerija. Pasak ministerijos atstovės spaudai, lėktuvas priklausė Sibiro oro bendrovei. Anksčiau ministerijos pareigūnai buvo pranešę, kad lėktuvas skrido į Juodosios jūros uostą Novosibirską. Visi keleiviai Rusijos lėktuve buvo Izraelio piliečiai, remdamasi Tel Avivo oro uosto pareigūnais soalio 4 d. pranešė rusų televizija NTV. Rusijos federalinė saugumo tarnyba neatmeta galimybės, kad lėktuvo Tu-154 katastrofos priežastis buvo teroro aktas, o Rusijos Nepaprastųjų situacijų ministerija pranešė, kad nelaimė galėjo įvykti dėl sprogimo. Rusijos transporto ministro pavaduotojas Karl Rupel naujienų agentūra "Interfax" patvirtino, kad aviacijos kompanijos "Sibir" lėktuve Tu-154M įvyko sprogimas. Ministro pavaduotojas pažymėjo, kad, jo duomenimis, lėktuve buvo 64 keleiviai, tarp jų - 2 vaikai, 10 igulos narių ir 2 aviacijos inžinieriai.

■ Talibano režimas rugsėjo pabaigoje Afganistane suimta britų žurnalistę apkaltino priklausymu specialiosioms pajėgoms, pranešė spalio 4 d. "Ji tikriausiai turėjo blogų kėslių, nes Amerika ir Didžioji Britanija kalba apie savo specialiąsias pajėgas Afganistane. Ji gali būti iš tų specialiųjų pajėgų", - Kabule sakė Talibano informacijos ministras Qudratullah Jamal". Londone leidžiamo laikraščio "The Sunday Express" korespondentė Yvonne Ridley buvo suimta rugsėjo 28 d., dėl neteisėto atvykimo į šalį iš Pakistano. Afganistano režimo komentaram nepalieka vilčių, kad ji galėtų būti netrukus paleista. Didžiosios Britanijos užsienio reikalų ministerija dar kartą pareiškė, kad Y. Ridley, kuri, kaip pranešama, laikoma Džalalabade Afganistano rytuose, netarnauja britų ginkluotosiose pajėgose.

Susitikimai ir pokalbiai Lietuvoje

(atkelta iš 4 psl.)

baigti pagrindiniai statybos darbai. Kas atsitiko vėliau, visi žinome. To paties likimo susilaukė ir Lietuvos valstybė, kurios tada niekas nevadino rusišku žargonu "šalis". Ji irgi buvo baigusi pagrindinius statybos darbus. Jei ne okupacija, būtų tobulėję ir valstybės vidaus įrengimo darbai. Svetimi ir savi okupantai sugriovė valstybę, sumaitoję Priskėlimo bažnyčią. Kartu su valstybės atkūrimu prasidėjo ir Priskėlimo bažnyčios atsistatymo darbai. Projekto įgyvendinimo priekyje, kaip ir prieš tris ketvirčius šimtmečio, vėl atsistojo Bažnyčios ir valstybės autoritetai - ši kartą kardinalas Vincentas Sladkevičius ir tuometinis Aukščiausios tarybos pirm. Vytautas Landsbergis. Šiuo metu atstatymo našta savanoriškai neša garbingų kauniečių Atstatymo komitetas (adresas: Aukštaičių 6; 3005 Kaunas), kurį sudaro: pirmininkai kun. Viktoras Brusokas ir prof. Vytautas Nezgada, architektas Algimantas Sprindys, inžinierius-statybininkas doc. Ramojus Kalytis, sekretorius inž. Jonas Sidiškis, finansininkė Milda Steponavičienė.

Jie daro originaliame arch. Karolio Reisono projekte reikalingus pakeitimus, vadovauja darbams, telkia finansus. Ta idealistų grupė posėdžiauja kas savaitę, ir į vieną posėdį pakvieta ir mane. Supratau, koku pasiaukojimu jie tęsia paminklinės Priskėlimo bažnyčios kaip Nepriklausomybės simbolio statybą. Išeivija galėtų dalyvauti visų lietuvių pastangose užbaigti tautos šventovės statybą, pirmiausia per liuanistines mokyklas. Vėl, kaip ir anais laikais, galėtų būti renkami dešimtukai ir ketvirtukai. Auka būtų ir tautinio solidarumo ugdymas. Aukotojai, bet kada nuvykę Lietuvon ir apsilankę Priskėlimo bažnyčioje jaustų, kad čia yra ir jų dalelė. Pastaruoju metu išeivijos spaudoje, ypač "Drauge", telpa daug prieštarų pasisakymų išeivijos archyvų klausimu: perkelti juos Lietuvon ar ne. Seniau tuo klausimu ir aš esu nemažai rašęs. Tą klausimą palietėme pasikalbėjime su VD u-to Kaune vice- rektoriumi prof. Egidiju Aleksandravičiumi, Išeivijos instituto tame universitete vedėju. Į tą institutą iš Chicagos aktelas didžiai turtingas Broniaus Kvik-

"Dvaro" rūmai Vepriuose, kuriuose vargsta penkios jaunos šeimos su 16 vaikų

Romo P. Šaulio nuotr.

lo liuanistinis archyvas, kuriuo instituto vedėjas teisėtai didžiuojasi. Ne mažiau vertinga dr. Kazio Pemkaus, ateitininkų veikėjo ir kurį laiką Ateitininkų federacijos vado, unikali biblioteka ir archyvas atsidūrė Klaipėdos u-te. Profesorius pareiškė apgailestavimą, kad užsienio lietuvių katalikiškos organizacijos ir katalikų veikėjai, mokslininkai, profesionalai savo ar-

chyvų Išeivijos institutui neski-ria. Į mano pastabą, kad institutas garsina idėjas išeivijoje pavargusių herojų, kurie ne tik buvo atsakę kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo, bet kovotojus visaip pajaukė ir jų darbui kliudė, ir tai gali kitiems sukelti nepasitikėjimą instituto objektyvumu, prof. Aleksandravičius atsakė: "Nau- dojame archyvinę medžiagą,

kurią šiuo metu turime. Jei, pvz., institute būtų Lietuvių fronto ar frontininkų veikėjų archyvai, magistrantams ir net doktorantams galėtume skirti atitinkamas ir temas." Negalėjau tokiame profesoriaus argumentui nepritari. Iš tikro yra platūs Lietuvos ir išeivijos lietuvių vaisingo bendravimo barai šalia politikos. Trūksta tikslensnio planavimo ir akcijos.

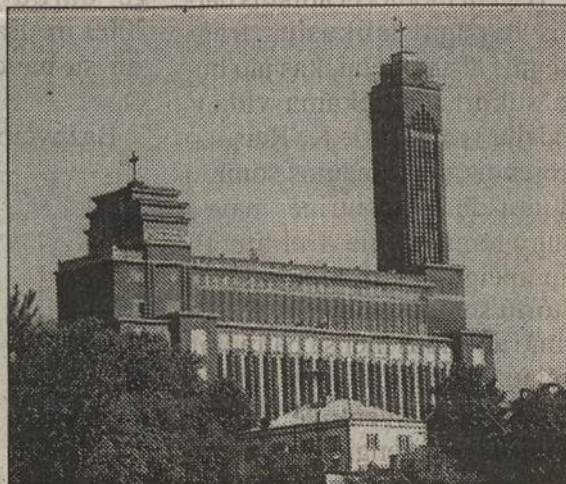
Paminklinė Priskėlimo bažnyčia: idėja, statyba, griovimas, atstatymas

Šimtmečius alintai vergijos ir negailestingai nusiaubtai Pirmojo pasaulinio karo, Lietuvai 1918 m. pavyko atgauti Nepriklausomybę. Ją apgynė kariai savanoriai, nugalėdami bermon-tininkus, bolševikus ir lenkų legionierius. Naujos Lietuvos kūrėjams 1922 m. kilo idėja pastatyti Kaune, tuometinėje laikinojoje sostinėje, bažnyčią, padėkos Visagaliui Dievui už atgautą laisvę, simbolį - Paminklą, teikiantį jėgų tautos atgimimui ir primenantį, kad žuvusiųjų aukos už Tėvynę nebuvo beprasmsės.

1926 m. įregistruota šios Šventovės statybos tarybos, vykdomojo komiteto sudėtis ir įstatai. Tarybos ir komiteto garbės pirmininkais išrinkti Kauno arkivyskupas metropolitas Juozapas Skriveckas ir LR prezidentas Antanas Smetona. Vykdomojo komiteto pirmininku - Žaliakalnio bažnyčios rektorius kun. Feliksas Kapočius. Miesto savivaldybė 1928 m. padovanojo bažnyčios statybai

pageidaujamą sklypą (Žaliakalnyje, prie Žemaičių g.). Tais pačiais metais paskelbtas Šventovės projekto sukūrimo konkursas. Iš legionierių. Naujos Lietuvos kūrėjams 1922 m. kilo idėja pastatyti Kaune, tuometinėje laikinojoje sostinėje, bažnyčią, padėkos Visagaliui Dievui už atgautą laisvę, simbolį - Paminklą, teikiantį jėgų tautos atgimimui ir primenantį, kad žuvusiųjų aukos už Tėvynę nebuvo beprasmsės.

1926 m. įregistruota šios Šventovės statybos tarybos, vykdomojo komiteto sudėtis ir įstatai. Tarybos ir komiteto garbės pirmininkais išrinkti Kauno arkivyskupas metropolitas Juozapas Skriveckas ir LR prezidentas Antanas Smetona. Vykdomojo komiteto pirmininku - Žaliakalnio bažnyčios rektorius kun. Feliksas Kapočius. Miesto savivaldybė 1928 m. padovanojo bažnyčios statybai

Priskėlimo bažnyčia

Kazimiero koplyčia. Pagrindinio korpuso aukštis - 25 m, stogo terasos išmatavimai: 45 x 13 m. Šventovė turėtų talpinti apie 5,000 maldininkų (sėdimų vietų numatyta apie 700), o ant stogo terasos - apie 2,000 žmonių. Čia šalutinėse baldustradose buvo numatyta įrengti "Kryžiaus kelius", kuriuose būtų pavaizduoti ir mūsų tautos tragiški išgyvenimai. Mažajame bokšte suprojektuota koplyčia žuvusiems už Lietuvos Nepriklausomybę. Požemyje planuota įrengti panteoną - kriptas nusipelnusiems tautos vei-

kėjams laidoti. Į stogo terasą ves dveji laiptai, o ateityje ketinama įrengti du lifthus. Į didįjį bokštą - laiptai, o vėliau ir įrengtas liftas. Profesorius Kaziu Varneliui buvo pasiūlyta ant centrinės navos galinės sienos (specialioje nišoje) sukurti tautos Atgimimo paveikslą (14 x 9 m.), kuriame prisikeltantis Kristus būtų nutapytas virš Lietuvos vietovaizdžio (su senais kryžiais ir vytimis). Vitražus šoninių navų langams kurti ėmėsi prof. Stasys Užinskas.

1934 m. buvo pašventintas iš Jeruzalės Alyvų kalno atvežtas kertinis akmuo. Prasidėjo statyba. Ji buvo vykdoma daugiausia už visuomenės suaukotas lėšas. Iki 1940 m. išleista apie 1 mln. Lt (iš vyriausybės gauta 145 tūkst. Lt). 1940 m. pavasarį jau baigti pagrindiniai statybos darbai: ištinkuotas vidus, sudėti ažuoliniai langų rėmai, paruošta mediena durims. Darbus nutraukė sovietinė okupacija, o po karo čia įsikūrė Radijo gamykla (vėliau pavadinta "Banga"). Pritaikant bažnyčią gamybos reikmėms, pastatas buvo rekonstruotas (šoninėse navose įrengti trys, centrinėje navoje penki aukštai, nuversti kryžiai, nugriauta te-

rasos koplyčia, išgriauta apie 400 kv. m tarpulanguose išorinių sienų).

1988 m. prasidėjus tautiniam Atgimimui, visuomenė pradėjo reikalauti, kad Paminklinės Priskėlimo bažnyčios pastatas būtų gražintas tikintiesiems (ši klausimą spaudoje iškėlė a. a. prof. Alfredas Smailys - "Kauno tiesoje" 1988 m. rugpjūčio 13 d. straipsnyje "Paminklai turi savo likimą"). Susikūrė Šventovės Atstatymo taryba. 1989 m. kovo 22 d. Kauno m. Vykdomajame komitete buvo įregistruoti Atstatymo tarybos įstatai. Sudaryti šios tarybos ir jos vykdomojo komiteto personaliniai sąrašai. Visuomenei reikalaujant, 1990 m. vasario 14 d. LTSR AT nutarimu Nr. 89 gamykla "Banga" įpareigojama grąžinti šį statinį Atstatymo komitetui iki 1993 m. tokios būklės, kokios jis buvo paimant gamybos reikmėms. Tačiau, gamyklai bankrutavus, susitarimas okupuojamas, vangių vyko technologinių įrengimų iške-limas. Tai labai trukdė ir atstatymo darbams. Be to, trūko lėšų. Iš visuomenės suaukotų pinigų (nuo 1993 iki 1997 m.) buvo vykdomi tik būtiniausi (nukelta į 5 psl.)

Andrius Martinkus

SATANIZMAS: pradžia ir pabaiga

2

(atkelta iš 3 psl.)

dramos veikėjai - Dievas, angelai, demonai - vis labiau virsta moraliniais simboliais, atstovaujančiais tam tikram vertybiniam apsisprendimui. 2. Tai, kas anksčiau buvo vienareikšmiškai suvokiama kaip blogis - maištas prieš Dievą, nuodėmė, pasmerkimas, - romantikams gali būti moraliai priimtina, jei tik atstovauja kuriai nors aukštesnei vertybei. Romantikams tokia vertybė beveik visada yra laisvė. Garbingiau būti laisvu Dievo atstumtuojui, negu laimingu Dievo vergu. "Geriau pragare viešpatauti, negu danguje vergauti", - sako J. Miltono Šėtonas iš "Prarastojo rojaus". Panašiai gimė ir Byrono "Kainas", ir Lermontovo "Demonas". Net Goethės Mefistofelis yra prieštaringa figūra (tarp jo prototipų, beje, yra J.G. Herderis ir Goethes draugas, rašytojas ir kritikas J.M. Merckas), ką jau kalbėti apie sutartį su juo sudariusį daktarą Faustą. Pats Dante (XIV a.), kurdamas savo "Pragarą", vargu ar jautė visiems ten esantiems vien neapykantą, o kai kurie personažai gal net susilaukė slaptos savo kūrėjo užuojautos. Visa tai nėra vien naivus reikalo supaprastinimas, kaip galbūt mano dalis profesionalių teologų. Priešingai, net tarus, kad vienas ar kitas literatas ir buvo naivus, jų kūriniai liudija krikščioniškosios minties raidos dėsningumą. Vertingiausia juose yra suvokimas, kad asmeninis pasmerkimas nėra absoliutus blogis. Yra dalykų, baisesnių už jį, ir yra dalykų, svarbesnių už asmeninę laimę. Paradoksas yra tas, kad pragaras tampa absoliučiu blogiu tik tuomet, kai manome, jog jis yra absoliutus blogis. Kelia į išganymą romantizmas mato kaip atvirumą savo pasmerkimo

galimybei. Meilė nežūva net pragare (klasikinei teologijai tai yra visiška nesąmonė; meilė pragare yra contradictio in adjecto) - Dantės vizijoje mylintieji ir pragare yra kartu, o "Prarastajame rojuje" Adomas, levai paragavęs užginto medžio vaisių, sako: "Mes - vienas kūnas, netekti tavęs reikėtų pačiam žūti". Laimė yra nepriimtina, jei dėl jos reikia atsisakyti laisvės ir sulaužyti žmogišką solidarumą.

Romantizme demonai, pragaras ir nuodėmė pralaimi, kai nebelaikomi absoliučiu blogiu. Ką šiuo klausimu sako modernūs satanizmas? Kalbėsime tik apie "civilizuotą", legalų satanizmą, žmonių aukotojų ir širdžių valgytojų problematiką palikdami siaubo filmų kūrėjams. Šiuolaikinis satanizmas savaip perėmė abu romantiškosios demonologijos bruožus. Šėtonas jam yra ne tiek įasmeninta blogio jėga, kiek žmoguje veikiančios "gyvybinės jėgos" (Antonas Szandoras La Ley) simbolis, tam tikros žmogaus vertybinės nuostatos reprezentantas. Kita vertus, esminis moderniojo satanizmo elementas yra laisvės apologija, tačiau laisvė čia suprantama labai iškreiptai. Romantizmui laisvė yra laisvė aukai (prisiminkime Byrono likimą), tuo trapu neosatanizmo klasikams Antonui Aquino laisvė yra niekuo nevaržomo savo Ego siautėjimas. "Žmogau! Daryk, ką nori, tai ir visas įstatymas", - teigiama "Įstatymo knygoje", neva apreiškė A. Crowley Kaire. Krikščionybė ir kitos religijos suprantamos kaip prievartos sistemos, stovinčios skersai kelio pergalingam Ego žygiui, todėl joms skelbiamas kryžiaus karas. Beje, satanizmas nėra sekta, kaip kartais teigiama.

Pagal apibrėžimą sekta yra "religinė grupė, atsiskyrusi nuo motininės religinės institucijos ir veikianti pagal savo organizacinius ir doktrinos principus" (žr. "religijotyros žodynas"). Bet kieno gi sekta yra satanizmas? Krikščionių? musulmonų? Judėjų? Tikras nesusipratimas būtų laikyti satanizmą krikščioniška sekta, nors yra ir taip manančių. Vis dėlto, kaip bandėme parodyti, satanizmas neatsitiktinai suvežėjo būtent krikščioniškoje dirvoje.

Satanizmas yra ne sekta, bet religinis fenomenas, tam tikra žmogaus dvasios orientacija, pasižyminti ne vien krikščioniškų vertybių neigimu, bet ir tiesiogine neapykanta joms, anti-bažnyčia, anti-krikščionybė. Nepaisant to, satanizmą ir sektantizmą vienija kaip tik tas, kad satanizmas, kaip mirties doktrina par excellence, savo Ego įtvirtina šlapusybėje, o sektantizmas yra egocentrizmo projekcija į anapus. Sektantas kopja į dangų savo brolių ir seserų lavonais, jo tikrumas dėl savo išganymo yra perkamas tokiu pat tvirtu įsitikinimu kitų pražūtimui; antra vertus, "civilizuotas" satanizmas neigia atvirą prievartą, bet tik todėl, kad yra daug rafinuotesnių būdų, kaip realizuoti egocentrizmo evangeliją.

Galime padaryti kelias išvadas: 1. Satanizmas yra specifinė krikščioniškosios kultūros suformuotos žmogaus dvasios galimybė, įsikūnijimo religijos neigėjas, todėl kaip tik krikščionybė ir jos įtaka suformuota kultūra yra pašauktos kovoti su satanizmu ir jį įveikti. 2. Satanizmas, kaip ir sektantizmas, yra kraštutinė egocentrizmo apraiška, savajam Ego įtvirtinti nesidrovinti naudoti bet kokias priemones. Tai kraštutinės religijos doktrinos, egocentrizmo kvintesencija, tačiau jų dvasia daugiau ar mažiau persmelkia labai platų žmogaus veiklos sričių spektrą, pirmiausia išsivysčiusiose Vakarų visuomenėse, pradedant ekonomika bei politika ir baigiant menais. Ypač galima akcentuoti politiką, kur sektantizmas (savo nacijos, rasės ar klasės nelygstamas teigimas) jau ne kartą sukėlė tikrai šėtoniškų padarinių. "Šėtono biblija" nėra vien tik F. Nietzsche nihilizmo, S. Freud panseksualizmo ir L. Feuerbacho antropocentrinio ateizmo mišinys, bet dėl to savo atsiradimo turi būti dėkinga ir sėkmės ideologija besivadovaujanti visuomenei (A. Peškaitis, "Neosatanizmas: atsakymai ir klausimai", "Sandora", 2000 vasaris). Jau ekonominio liberalizmo pradininkas Adam Smith šventai tikėjo "egoizmo altruizmu" ir manė, kad individas "visada siekia tik savo naudos; tačiau čia jis yra... vedamas nematomos rankos ir taip prisideda prie tikslo, kurio jokiū būdu nesiekė". (bus daugiau)

SVEIKATOS KERTĖ

Dar kartą apie kavą

● Pakanka vos vieno puodelio per dieną, kad padidėtų rizika susirgti širdies kraujagyslių ligomis, teigia graikų mokslininkai. Jų atliktų tyrimų duomenimis, stiprų poveikį organizmui turi tik pirmasis kavos puodelis per dieną.

“Rytinė” kava gerokai padidina kofeino kiekį kraujyje. Šis kontrastas ypač ryškus dar ir todėl, kad po nakties jo lygis būna gerokai sumažėjęs. Taip pat kava dviem valandoms sutankina kraujagyslių sienelės, pakelia kraujo spaudimą ir padidina krūvį širdžiai. Antrasis ir trečiasis kavos puodeliai turi jau labai nedidelį poveikį kraujagyslėms.

Tyrimo autoriai ragina pagyvenusius ir turinčius padidintą

kraujo spaudimą žmones pereiti prie kavos be kofeino arba visai liautis ją gerti.

● Kofeinas, esantis kavoje, gerokai padidina antibiotikų veikimą, teigia Irano mokslininkai, išanalizavę jų poveikį sąveikoje su kofeinu.

Gydymo poveikis buvo vertinamas pagal galimybę vartoti mažesnes koncentracijos antibiotikų dozes. Sumaišius antibiotikus su kofeinu, jų veiksmingumas padidėjo du, o kai kuriems mikrobams - net keturis kartus.

Tyrimo autoriai tikisi, kad gauti duomenys padės išspręsti bakterijų prisitaikymo prie vaisių problemą. Ypač tai svarbu vietinškai gydant odos infekcijas.

AP

NAUJOS KNYGOS

LIETUVIŲ LITERATŪROS ENCIKLOPEDIJA. Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas 2001. 564 psl.

Lietuvių literatūrą nagrinėjančių ir aprašančių straipsnių, knygų ir kitokio pobūdžio kūrinių išleista ne tiek jau mažai. Tačiau išsamaus enciklopedinio leidinio taip ir neturėjome.

XIX a. pirmojoje pusėje pasirodė L. A. Jucevičiaus enciklopedinio tipo lietuvių literatūros žodynas, gausėjo literatūros apžvalgų ir aprašymų ir bendrosiose, universaliose, jau XX amžiuje išleistose enciklopedijose. Ir tik šiais metais pirmą kartą išleidžiama Lietuvių literatūros enciklopedija.

Enciklopediją sudaro šimto trisdešimtys autorių parašytų pusretorio tūkstančio straipsnių, kurių antraščių vardyną sudaro:

- lietuvių literatūros personalijos, t.y. kūrėjai, tyrinėtojai, vertėjai ir leidėjai;

- literatūros raida ir teoriniai terminai;

- lietuvių tautosakos tyrinėtojai, žanrai, rinkėjai;

- literatūrinė spauda, leidyklos;

- kitų Lietuvos tautų literatūra;

- kitataučiai lietuvių literatūros vertėjai, tyrinėtojai bei rašytojai, rašę lietuviška tematika ar turėję įtakos lietuvių literatūrai.

Lietuvių literatūros enciklopedija skiriama plačiam skaitytojų ratui. Skaitytojai, perkantys knygą, kartu nemokamai gauna ir kompiuterinį enciklopedijos variantą.

Tiems, kurie norėtų turėti tik CD, reikėtų kreiptis į Lietuvių literatūros ir tautosakos institutą Vilniuje.

J. Dusevičiūtė

Chicago “Seklyčios” trečiadienio popiečių ruošėja ir vedėja Elena Sirutienė kalba šioje Chicago lietuvių populiarioje vietoje

Ed. Šulaičio nuotr.

Sportinė popietė “Seklyčioje”

Buvo parodyta apie lietuvių sportininkus olimpiadoje

Dauguma esame girdę apie trečiadienines popietes lietuviškoje “Seklyčioje” Chicago Marquette parko lietuvių telkinyje. Ši lietuvių salė dar vis yra gyva ir traukia mūsų tautiečius net ir iš kitų vietovių.

Per metus čia surengiama maždaug 50 popiečių apie įvairius dalykus. Tik sportinė tematika yra labai apleista. Jau praėjo, turbūt, pora metų, kada čia buvo parodyta vaizduojant apie Pasaulio lietuvių sporto žaidynes.

Per liepos 18 d. popietę čia buvo sugalvota pristatyti žiūrovams vaizduojant apie lietuvių sportininkų pasirodymus Aus-

tralijos olimpiadoje praėjusių rudenį. Nežiūrint, kad diena pasitaikė viena iš karščiausiųjų šią vasarą, mūsų tautiečių susirinko daugiau negu tikėtasi.

Pradžioje įžangą padarė “Seklyčios” programų organizatorė bei vedėja Elena Sirutienė. Ji pakvietė programą testuoti žurn. Edvardą Šulaitį, kuris parūpino šią vaizduojant. Šis trumpai supažindino susirinkusius su ta olimpiada, apie kurią jam teko daug informuoti spaudoje ir per radiją.

Beveik valandą užtrukusioje vaizduojant žiūrovai galėjo pamatyti daug ką. Čia buvo parodyti ne vien tik Lietuvos de-

Grybų ir baltagūžių kopūstų apkepas

1 kg baltagūžių kopūstų (green cabbage)
50-60 g riebalų,
500 g šviežių grybų,
100 g liesos rūkytos mėsos,
1-2 svogūnai,
1-2 kiaušiniai,
2 stiklinės vandens arba sultinio,
maltų džiovintųjų arba tarkuoto sūrio,
druskos,
miltų,
riebalų,
muškato riešuto,
1 šaukštas grietinės

Nuvalytą kopūstą supjaustyti ir patroškinti su riebalais ir skysčiu. Grybus ir svogūnus smulkiai sukapti ir pakepinti riebaluose su mėsos kubeliais. Produktus susluoksniuoti formoje taip, kad viršutinis ir apatinis

sluoksniis būtų kopūstų. Kiaušinius išplakti su skysčiu, miltais, druska, tarkuotu muškato riešutu ir užpilti ant kopūstų. Viršų apibarstyti maltais džiovintais arba tarkuotu sūriu, pašlakstyti grietine, ištirpintu sviestu ir kepti kol apsitrauks rausva plutele.

Patiekti su virtomis bulvėmis ir daržovių salotomis.

Paminklinė Prisikėlimo bažnyčia: idėja, statyba, griovimas, atstatymas

(atkelta iš 4 psl.)

darbai, kad apsaugoti pastatą nuo tolimesnio irimo. 50 metų netinkamai eksploatuotas ir naudotas ne pagal paskirtį bažnyčios statinys perduotas Atstatymo komitetui labai blogos būklės. Be to, nuo projekto parengimo praėjo apie 60 metų, todėl, be abejonės, nemažai teks daryti pakeitimų ir tolimesnėje Šventovės atstatymo eigoje.

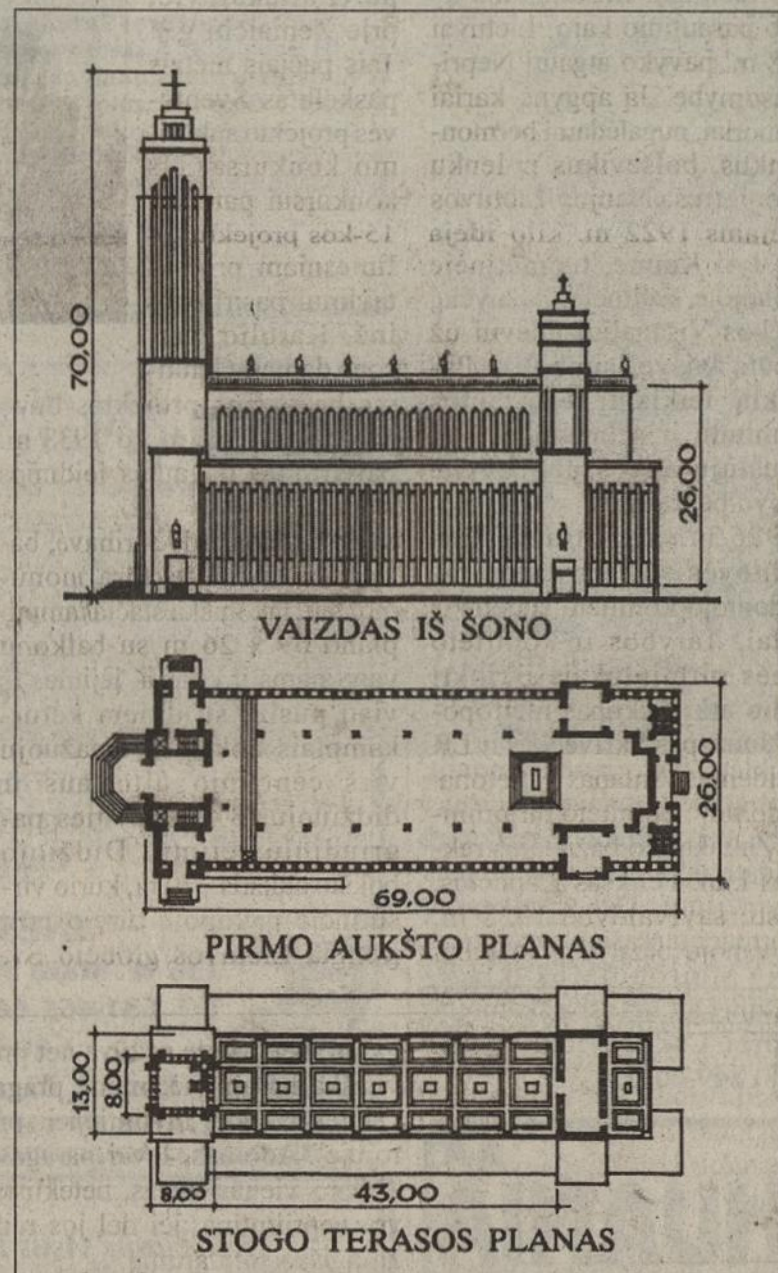
Tęsiant tuomet neatliktus darbus ir pagal išlikusius fragmentus atstatant tai, kas jau buvo sukurta, atliekama vidaus apdaila (pagal inž. K. Reisono projektus): gaminamos šoninių įėjimų durys, centrinės navos langų rėmai ir kita. Dėl liturginių apeigų pakitimų atsakyta altorių šoninėse navose, o centrinio altoriaus mense patraukia arčiau - tarp pirmųjų ir antrųjų kolonų. Kad šventovė tiktų ir kultūriniais renginiams (koncertams, susirinkimams), Švč. Sakramento koplyčia suprojektuota šalia zakristijos. Projekto autoriaus tuomet nebuvo pagaltota apie invalidus, todėl dabar šalia šoninio įėjimo suprojektuotas pandusas ir lifas įvažiuoti ir pasikelti invalidų vežimėliais.

Šventovės Atstatymo tarybos garbės pirmininku buvo išrinktas kardinolas Vincentas Sladkevičius, pirmininku arkivyskupas Sigitas Tomkevičius, Atstatymo tarybos vykdomojo komiteto garbės pirmininku - prof. Vytautas Landsbergis; pirmasis pirmininkas buvo kun. Gintautas Kabašinskas, vėliau kun. Eugenijus Bartulis (Šiaulių vyskupas), dabar - Kristaus Prisikėlimo parapijos klebonas kun. Viktoras Brusokas. Jis, be kita ko, jau subūrė šios Šventovės didįjį mišrų chorą (vadovas ir dirigentas Pranas Jurkonis). Šiuo metu inž. Karolio Reisono darbą tęsia (architektūrinės dalies tikslinimą, koregavimą ir

kuravimą) architektas dr. Algimantas Sprindys.

Bažnyčios atstatymo darbai suaktyvėjo 1997 m., gavus Vyriausybės finansinę paramą. Buvo siekiama, kad ši Šventovė pilnai būtų įrengta iki 2000-ųjų metų pabaigos, t. y. iki Kristaus atėjimo į mūsų žemę jubiliejaus. Generalinis rangovas AB “Kausta” kartu su Atstatymo komitetu parengė darbų programą 1998-2000 m. Bažnyčios atstatymui jau su-naudota apie 2,5 mln. Lt.

Bažnyčios dalinis pašventi-

Prisikėlimo bažnyčios planas

gavo traumą, ir iš stadiono turėjo būti išvežtas vežimėliu.

Daug kam patiko istorinis JAV-Lietuvos krepšinio rungtynių momentas, kada S. Jasikevičiaus paskutinę sekundę mestas tritaškis vos nepasiekė tikslo, o jis galėjo atnešti didžiausią šimtmečio sportinę sensaciją - pergalę prieš amerikiečius.

Vaizduojant pabaigoje, skambant Marijaus Mikutavičiaus nuotaikingai dainai “Trys milijonai”, vėl prieš žiūrovų akis bent trumpai pralėkė žymesnieji šios vaizduojant vaizdai, nepakartojamos akimirkos. O paskutiniai dainos žodžiai: “mes per vieną naktį dideli užaugom ir mes galingi iš naujo”, daug ką pasakė.

Baigus žiūrėti šią vaizduojant vėl prabilo E. Sirutienė ir

Antsvoris - ne dingstis depresijai

Kol moterys kamuojasi skaičiuodamos savo kilogramus, vyrai su didžiuliais pilvais atranda sau daugybę linksmybų pramogų...

Anglijos aludėse atsirado nauja pramoga - rungtis, gavusi pavadinimą “kova pilvais”. Jos užduotis - išstumti varžovą iš 2x2,5 m “ringo” nesinaudojant nei rankomis, nei kojomis, o vien tik pilvu.

Beje, kad pramoga būtų dar linksmesnė - dalyvių pilvai ribiai ištepami mašininė alyva... Kaip bebūtų keista, norinčių dalyvauti niekada netrūksta. Tuo tarpu alkoholio ir reginio įaudrinti žiūrovai už vieną ar kitą varžovą stato nemažas sumas.

RBN

Pradėti klinikiniai pirmųjų pasaulyje skiepų, skirtų priklausomumui nuo nikotino mažinti, bandymai. Skiepai, pavadinti TA-NIC, bus leidžiami į raumenį. Jie sukuria organizme antikūnus, surišančius kraujyje esantį nikotiną ir neleidžiančius jam nukeliauti į smegenis, kur gali sukelti poveikį malonumą sukeliantiems centrams. Nikotinas, panašiai kaip kokainas, heroinas ir marihuana, padidina smegenyse dopamino - medžiagos, vaidinančios svarbų vaidmenį sukuriant malonius pojūčius - kiekį. Pirmoji bandymų fazė leis įvertinti skiepų šalutinius poveikius ir nustatyti priimtinas dozes. Bet, kol TA-NIC bus leistas naudoti, mokslininkų dar laukia keli darbo metai. Rinkoje ir dabar yra įvairių produktų, turinčių padėti norintiems mesti rūkyti. Tai ir nikotiną “atstojantys” gaminiai (odos lipdukai, kramtomos gumos), ir tokie vaistai kaip Zyban. Antinikotininius skiepus bandanti firma šiuo metu bando sukurti panašius vaistus, padėsiančius kovoti su priklausomybe nuo kokaino.

Jurij Ovčnikov ir Timan Pfa iš Stutgarto universiteto sukūrė naujovišką interferometrą, kuris senuosius metodus lenkia net 500 kartų ir leidžia matuoti pačius mažiausius judesius. Interferometrai ir šiaip jau yra labai jautrūs matavimų prietaisai, leidžiantys nustatyti koordinatės pasikeitimą šimtų manometrų tikslumu - tai atitinka apie pusę naudojamos šviesos bangos ilgio. Paprastai tam reikia dviejų koherentinių lazerio pluoštelių, sudedamų ekrane arba fotodetektoriaus paviršiuje. Vienas pluoštelis visada nueina tą patį kelią, o kito, matuojamojo pluoštelio kelias kinta. Ekrane dėl to atsiranda interferencinis vaizdas, kuris leidžia išmatuoti atstumą arba judesį. Naujajam daugiamodžiui bangolaidiniu interferometru (MWI - *Multi-mode Waveguide Interferometer*) vadinam prietaisui nereikia jokio atraminio spindulio. Tas pats vienintelis šviesos pluoštelis yra daug kartų atspindimas tarp dviejų lygiagrečių, judančių veidrodžių, o pluoštelio komponentai suskyla į daug šiek tiek besiskiriančių gių, vadinamų modomis. Modų interferencija galiausiai sąlygoja tam tikrą pluoštelio intensyvumo moduliavimą, kurį galima išmatuoti detektoriumi. Šitaip fizikams pavyko pasiekti matavimo tikslumą, atitinkantį dešimtąją bangos ilgio. Teoriškai yra galimi tolesni metodo patobulinimai, kurie turi leisti nustatyti veidrodžio judėjimą tūkstantosios bangos ilgio dalies tikslumu. Naujasis metodas gali būti naudingas ne tik metrologijai, bet ir ryšių technikai.

Pasak specialistų, elektroninio pašto adresų skaičius, kuris praėjusią žiemą pasiekė 500 mln. ribą, 2005 m. pradžioje perkops per 1 mlrd. 200 mln. Spėjama, kad 2005 m. per parą elektroniniu paštu bus išsiunčiama ne mažiau 36 mlrd. žinučių. Taip mano korporacijos IDC, kuri tiria ir prognozuoja elektroninių komunikacijų vystymosi procesus, ekspertai.

E. Š.

Žvalgybos technologijos nesustabdo teroristų

Bene svarbiausias klausimas, į kurį teks atsakyti po teroro aktų New Yorke ir Washingtono, yra kodėl slapstosios tarnybos nesugebėjo iš anksto numatyti šių nusikaltimų ir užkirsti jiems kelią. Kai kurių analitikų nuomone, prie tokio katastrofiško nepasijūreimo privedė pernelyg didelis pasitikėjimas aukštosiomis technologijomis paremtomis žvalgybos priemonėmis. Austrų žurnalistas Erich Miochel, rašantis žvalgybos temomis, tvirtina, kad pritrūko investicijų į žvalgyboje dirbančius žmones.

"Per kelis pastaruosius metus jie daugiau dėmesio skyrė ne agentams, o signalų apdorojimui. Tuo tarpu terorizmui nereikia aukštųjų technologijų."

Tačiau Magnus Ranstorp, St. Andrews universiteto (Škotija) ekspertas sako, kad į tam tikras organizacijas įterpti savo agentus yra praktiškai neįmanoma.

"Norint patekti į organizacijos vidų kartais gali prireikti labai ilgo laiko. Dažnai organizacijos nariai pažįsta vienas kitą vos ne nuo pat gimimo."

Kiti analitikai mano, kad ir didžiausių slapųjų tarnybų

pastangų kartais gali nepakakti, nes į ryšių tinklus, naudojamus organizuojant tokius žudikiškus puolimus, kartais būna sunku įsiskverbti. JAV priklauso tobuliausias technologiniu požiūriu pasaulyje žvalgybos tinklas. Kartu su kitomis Vakarų šalimis JAV valdo tarptautinę pasiklausymo sistemą, vadinamą Echelon. Naujai įdiegta internetinio ryšio stebėjimo sistema, turinti kodinį Carnivore pavadinimą, leidžia JAV teisėtvarkos institucijoms ieškoti jas dominančios informacijos elektroniniuose laiškuose.

Tačiau nei viena iš šių sistemų neleidžia perspėti apie įžūlius ir tragiškus įvykius, kurių metu buvo sugriautas Pasaulio prekybos centras ir nužudyti tūkstančiai žmonių. FTB mano, kad tikriausiai atakingi yra Artimųjų Rytų teroristai, o Ranstorp sako, kad jų organizacijos ėmėsi priemonių nukenksminant technologinę žvalgybą.

"Grupės naudoja skaitmeninius ryšius saugojantį kodavimą, tačiau svarbiausieji pranešimai yra perduodami naudojant technologinių priemonių, dažnai siunčiant žmones - kurjerius", sako jis.

Times

Viktorija Garbauskaitė ir Vida Penikaitė skubėjo į NY Maironio lituanistinės mokyklos darželį G. Peniko nuotr.

New Yorko Maironio lituanistinė mokykla šiemet švenčia 50 metų jubiliejų. Ta proga rengiamas banketas, kuris įvyks lapkričio 17 d., 7 val. vak. Plattdeutsche Parko restorano banketų salėje. Renginyje bus gera proga sutikti įvairių laidų abiturientus ir svečius. Per tą ilgą laikotarpį mokykla

išauklėjo daug jaunų žmonių, kurie nedingo svetimųjų jūroje.

Jau dabar laikas pasižymėti šią datą iškilmingo jubiliejaus atžymėjimu. Dėl smulkesnės informacijos prašome kreiptis:

NYMaironioMokykla@worldnet.att.net arba skambinti Audrei Lukoševičiūtei tel.: (718) 849-6083

Calls to LITHUANIA
from 20.9¢/min
Great rates to the rest of the world - any day, any time.
Long Distance Post
1-800-449-0445

VILTIS - Hope
LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

- * Door to door complete package delivery to recipients throughout Lithuania.
- * Complete moving and packaging services to and from Lithuania
- * Money transfer - hand delivery to your relatives.
- * Prepaid telephone cards 18 c. a minute to calls to Lithuania. No connection fee.

JAV LB Kultūros Taryba skelbia: RUGSĖJIS - SPAUDOS MĖNUO Papiginta metinė prenumerata naujiems skaitytojams:

DARBININKAS\$25.00 (vietoje \$45.)
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

DIRVA\$25.00 (vietoje \$35.)
P.O. Box 19191
Cleveland, OH 44119-0191

DRAUGAS\$65.00 (vietoje \$100.)
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

EGLUTĖ\$10.00 (vietoje \$15.)
13648 Kickapoo Trail
Lockport, IL 60441

LIETUVIŲ BALSAS\$20.00 (vietoje \$30.)
2624 W. 71st St.
Chicago, IL 60629

PASAULIO LIETUVIS\$15.00 (vietoje \$25.)
14911 127th St.
Lemont, IL 60439

PENSININKAS\$10.00 (vietoje \$15.)
2711 W. 71st St.
Chicago, IL 60629

BRIDGES\$15.00 (vietoje \$18.)
1927 W. Boulevard
Racine, WI 53403

LITUANUS\$8.00 (vietoje \$10.)
1501 E. So. Indiana Ave.
Chicago, IL 60605

LITHUANIAN HERITAGE\$20.00 (vietoje \$29.95)
P. O. Box 225
Lemont, IL 60439

AMERIKOS LIETUVIS\$30.00 (vietoje \$39.)
7349 W. 55th Place
Summit, IL 60501

JAV LB Kultūros Taryba, padedant Lietuvių Fondui, nuo rugsėjo 1 iki gruodžio 31 d. skelbia spaudos vaju. Kviečiame atkreipti dėmesį į suteikiamus papigintus naujiesiems skaitytojams ir pasinaudoti šia proga. Spauda yra tautos ir išsilavinimo gyvybė. Pasirinkite mėgiamausią lietuvišką laikraštį, kuris yra ir puiki dovana bet kuria proga.

Pastaba: Norint pasinaudoti papigintu, kreiptis reikia į kiekvieną laikraštį ar žurnalą atskirai.

Marija Remienė,
JAV LB Kultūros Tarybos pirmininkė

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES
WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

with

FINNAIR
LUFTHANSA - SAS
OR OTHER CARRIERS
"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706
Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net
web site: www.rigaven.com

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš
lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erų metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

- * Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA
- * Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines
- * Paskolas - namų, namų remonto, Home Equity ir automobilių
- * ATM naują mašiną ir korteles
- * Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

Susipažinkime: JAV LJS išdininkas

Aš esu Kazys Adomkaitis, JAV LJS išdininkas. Nuo 1998 m. esu Bostono LJS pirmininkas, tad, kai buvau išrinktas JAV LJS išdininku Jau-nimo Sąjungos suvažiavime Australijoje, mielai priėmiau naujas pareigas. Nuo pat mažens iš pradžių tėvų pastangomis, o vėliau savarankiškai įsijungiau į lietuviškos bendruomenės veiklą. Lan-kiau Bostono lituanistinę mo-kyklą, kurioje baigiau dešimties metų kursą ir gavau ates-tatą. Nuo mažens šoku Bos-tono tautinių šokių grupėje "Sambūris" ir du kartus dalyva-vau Dainų ir šokių šventėje Lietuvoje bei šokių šventėse JAV, kurios vyksta kas keturi metai. Stovyklavau ir vėliau tapau vadovu Neringos sto-vykoje, Vermonte, ir nuo pen-kerių metų amžiaus esu Lietu-vių Skautų sąjungos narys,

vadovas, skautas vytis. Nese-niai man buvo suteiktas pa-skatinimo laipsnis. Ši veikla paskatino mane didžiuotis savo lietuviška kilmė.

Baigęs gimnaziją įstojau į Tufts universitetą, Bostone, kur studijuojau elektroninę inžinieriją. Kartais jaunimas belankantis universitetus atitolsta nuo lietuviškos veiklos, tačiau mano ryšiai su lietuviška ben-druomene per mokslo metus net prasipletė. Tikiuos ir ateityje per JAV LJS ir kitas organizaci-jas rasti būdą dalyvauti iš-eivijos lietuvių veikloje. Jau-nimo sąjungos tikslas suburti lietuvių kilmės jaunimą iš-eivijoje yra rimtas ir svarbus, jei mes tikimės išlaikyti lie-tuvybę ir ateityje. Dirbdamas JAV LJS išdininku aš rūpinuo-si šios organizacijos finansine veikla.

Kazys R. Adomkaitis

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$498 r.t.

One way to Vilnius \$379

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

Restrictions apply

LIETUVA 2001

Pigiausios kainos skrydžiams į VILNIŲ vasarą iš New Yorko, Chicagos, Los Angeles, Detroito, Clevelando, Floridos ir kitų JAV miestų Finnair ir kitomis oro linijomis.

- Mašinų rezervacijos Vilniuje
- Viešbučiai
- 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
OCTOBER PICK-UP SCHEDULE

October 16	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm
October 18	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
October 19	Philadelphia, PA	11-12 noon
	(at Lithuanian Music Hall on Allegheny Ave.)	
	Baltimore, MD	4-5 pm
October 20	Brooklyn, NY	12-1 pm
October 22	Putnam, CT	2-4 pm
October 30	New Haven, CT	12-1 pm
	New Britain, CT	3-4 pm
	Waterbury, CT	5-6 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

Lietuviai esame visi -
Lietuvių Fonde ar esi?

14911 127th Street
Lemont, IL 60439
Tel.: (630) 257-1616
Fax.: (630) 257-1647

LIETUVIŲ FONDAS **LITHUANIAN FOUNDATION**

Santrumpos: atm. įn. = atminimo įnašas, pavardė po dvi-
taškio = aukotojas, įm. = įmokėjo, asm. = asmuo, suma po pa-
vardės = įnašų iš viso.

2001 m. liepos mėn.

2 x \$100 - Babonas kun. Alfonsas, \$300; Druseikis Petras ir
Julija atm. įn.: Druseikis Algimantas, \$4,325.
1 x \$900 - Rožanskas Kazys, \$1,000.
1 x \$1,000 - Kašinskienė Birutė, testamentinis palikimas, \$1,100.
2 x \$10,000 - Kantauto Broniaus Stipendijų Fondas: Masiokienė
Kantautienė Filomena, \$10,000; Masioko Broniaus Stipendijų
Fondas: Masiokienė Kantautienė Filomena, \$10,000.
Iš viso \$22,100.00

2001 m. rugpjūčio mėn.

1 x \$10 - Končius Ričardas, \$20.
1 x \$20 - Blažytė Gintarė, \$20.
1 x \$25 - Kolupailaitė prof. Steponas ir Janina atm. įn.: Kolupailaitė
Eugenija, \$1,900.
1 x \$27 - Bernotavičienė Irena Regina atm. įn.: Bernotavičius
Petras, \$1,030.
1 x \$50 - Styga Antanina atm. įn.: Zaparackų šeima, \$60.
1 x \$100 - Vasiliauskas-Wesey Aleksas, \$400.
2 x \$10,000 - Bartninkaitienės Masiokaitės Kotrynos Stipendijų
Fondas: Masiokienė Kantautienė Filomena, \$10,000; Kantauto
Adomo Stipendijų Fondas (LKA): Masiokienė Kantautienė
Filomena, \$10,000.
1 x \$66,489 - Kulbokas Vladas, testamentinis palikimas,
\$67,289.
Iš viso \$86,721.00

Lietuvių Fondo pagrindiniam kapitalui gauta aukų iki
2001.VIII.31 10,777,551 dol. Gautomis palūkanomis parėmė
lietuvišką švietimą, kultūrą, jaunimą 8,628,445 dol.
Palikimais gauta 5,648,102 dol.
Padarykime testamentus ir bent dalį turto palikime Lietuvių
Fondui: LITHUANIAN FOUNDATION, INC., A NOT-FOR-
PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION. *Visi
remkime Lietuvių Fondą nes Lietuvių Fondas remia lietuvių.*

2001 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės

2001 m. Š. Amerikos baltie-
čių plaukimo pirmenybės įvyks
2001 m. spalio 27 d., šeštadienį,
*Etobicoke Olympic, 590
Rathburn, Etobicoke, Ont.*
Rengia - Baltiečių sporto fede-
racijos plaukimo komitetas.
Varžybų pradžia - 4:30 val. po
pietų. Registracija ir apšilimas
- nuo 4:00 val. p.p.
Pirmenybės vykdomos šiose
klasėse: vyrų ir moterų (17-24
metų imtinai); senjorų vyrų ir
moterų (25 m. ir vyresnių); ber-
niukų ir mergaičių - 15-16 m.,
13-14 m., 11-12 m., 9-10 m., 7-
8 m. bei 6 metų ir jaunesnių.

Lietuvių pirmenybės išveda-
mos iš baltiečių.
Programa apima visus stilius.
Suolių į vandenį nebus. Am-
žiaus klasifikacija - pagal daly-
vio amžių varžybų dieną.
Dalyvauti kviečiami visi
lietuvių, latvių ir estų plaukikai.
Dalyvių registracija iki š.m.
spalio 13 d., šeštadienio, šiuo
adresu:
Modris K. Lorbergs, 73 North
Heights Rd., Etobicoke, Ont.
M9B 2T7, Canada; tel.: 416-
626-7262 (namų); faksas: 416-
395-3346; e-mail: Modris_Lor-
bergs@ntel.tdsb.on.ca

Klastoja dokumentus norintiems patekti į Ameriką

Noras patekti į išsvajotą šalį
- Ameriką yra toks didelis, kad
mūsų tautiečiai Lietuvoje grie-
biasi net dokumentų klastojimo,
kas yra baudžiama net laisvės
atėmimu. Jau nuo pavasario
pradėta klastoti Valstybinio
socialinio draudimo fondo
("Sodros") pažymėjimą, o taip
pat ir bankų sąskaitų pažymąs.
Tą atlieka įvairūs vertelgos,
kurie už nemažą atlyginimą pa-
dirbinėja dokumentus, kuriuo-
se atsiranda mistiški skaičiai
apie neva gaunamus didelius at-
lyginimus už turimą solidų dar-
bą. Tie vertelgos taip pat sugeba
padaryti ir išpūdingas banko
taupomasias sąskaitas, kad vizų
davėjams JAV ambasadoje Vil-
niuje nekiltų minčių apie prašy-
tojų galimą pasilikimą JAV.
Kaip rašo "Kauno diena",
vien tik Kauno policijai dabar
jau žinoma 15 atvejų, kai ban-
dyta į JAV prasmukti pagal su-
klastotus "Sodros" pažymėjimus.
Yra teigiama, kad už ban-
kų sąskaitų klastojimą grėsia
laisvės atėmimas iki 3 metų,
pašalios darbai iki 2 metų arba
piniginė bauda. Vertelgos už
"patarnavimą" - bankų sąskaitų pa-
dirbimą ima nuo 100 iki 200 do-

lerių.
Kaip rašoma Kauno dienraš-
tyje, padirbti tuos dokumentus
nėra sudėtinga. Ketinantieji
vykti į JAV ambasada pasiskel-
bia spaudoje, kad ieško, kas ga-
lėtų sutvarkyti visus reikiamus
dokumentus. Klastojimo verslu
užsiimantieji vertelgos tokiame
ieškančiame dažniausiai iš te-
lefono automato paskambina ir
pasiūlo susitikti neutralioje vie-
toje. Po to už Atlanto norintis
važiuoti mūsų tautietis kreipiasi
į "Sodrą", sakysdamas, kad yra
pametęs savo pažymėjimą. Su-
mokėjęs 50 litų pabaudą, jis toli-
mesnį darbą patiki vertelgoms.
Dabar JAV ambasados Vil-
niuje darbuotojai jau apmokyti,
kaip atskirti padirbtus doku-
mentus. Kaip sako JAV amba-
sados atstovas spaudai Michael
Boile, suklastoti dokumentai yra
persiunčiami policijos pareigū-
nams. "Visų prašymų per pasta-
ruosius dvejus metus patrigu-
bėjo, taip pat gerokai padidėjo
ir suklastotų dokumentų skai-
čius", - pareiškė tas pats parei-
gūnas.
Tikrai liūdna matant, kad mū-
sų tautiečiai Lietuvoje neras-
dami geresnių pragyvenimo šal-

Gražus pavyzdys kitiems

Netikėtą šventę Panevėžio
miesto ir rajono gausioms
šeimoms, kuriose auga keturi
ir daugiau vaikučių, surengė
keletą mėnesių Lietuvoje pra-
leidusi seselė Dolorita But-
kus, OSF. Ji atvežė savo bi-
čiulių, gyvenančių JAV, Onu-
tės ir Antano Baronų kilnią
auką mylimiems tėveliams

Panevėžio gausių šeimų bendrija
"Panevėžio šeimyna"

Panevėžio vyskupijos šeimos centras

Seselė Dolorita Butkus OSF

KVIETIMAS
Paminėti Šv. Klaros dieną

2001m. rugpjūčio 11d.
Tiškevičiaus 16° Panevėžys

Kvietimo paminėti Šv. Klaros dieną viršelės

Antaninai ir Marcelinui Ba-
ronams atminti ir ją paskyrė
šiuo metu sunkiai pragyve-
nančioms šeimoms paremti.
Todėl rugpjūčio 11 dieną, Šv.
Klaros dieną, Panevėžio Šv.
Petro ir Povilo bažnyčioje ku-
nigas Tomas Skrudupis aukėjo

šv. Mišias, kurių metu gausiai
susirinkusieji nuoširdžiai mel-
dėsi už amžinybėn išėjusią
Baronų šeimą ir už tai, kad di-
delėse šeimose augantys vai-
kučiai taptų dori ir geri žmo-
nės, kad jie pasimokyti geru-
mo ir suvoktų, kas iš tiesų yra
auka.
Po šv. Mišių visiems vai-
kučiams buvo suteiktas indi-
vidualus palaiminimas ir visi
suejo į netoli esantį Panevė-
žio vyskupijos Šeimos centrą,
kurio kiemelyje įvyko gražus
pasibūvimas. Visi buvo suža-
vėti, kai seselė Dolorita į su-
sirinkusius kreipėsi gražia lie-
tuvų kalba, palinkėdama, kad
ką tik per šv. Mišias palaimin-
ti vaikučiai augtų sveiki ir
mylėtų savo tėvelius. Kadangi
buvo labai gražus oras, grei-
tai pasigirdo muzikos garsai ir
visas vyskupijos centro kieme-
lis prisipildė vaikų šurmilio -
mat smagu buvo jiems kartu
su tėveliais pasilinksminėti,
pažaisti lietuvių liaudies žai-
dimus, pabendrauti ir pa-
sivaišinti. Visiems patiko ir
kleriko Patriko, daug padėju-
sio rengiantis šiai šventei,
gražus dainavimas, pritariant
gitara.
Šventė baigėsi daugelio
mamų nuostaba, kai seselė
Dolorita kartu su Panevėžio
gausių šeimų bendrijos "Pa-
nevėžio šeimyna" pirminin-
ke Jūrate Šaumaniene ir Pa-
nevėžio vyskupijos Šeimos
centro vedėja Vlada Po-

viliūniene pradėjo dalinti bū-
tinausių maisto produktų pa-
ketus, kurie buvo nupirkti už
gerbiamų ponų Onutės ir An-
tano Baronų paaukotus pinig-
us. Tad ši diena gausioms
Panevėžio miesto ir rajono

likimo šeimomis, o kartu tapo
geru pavyzdžiu augantiems
vaikams, kad šie suvoktų, kas
yra tikrasis gėris, galimybė bū-
ti kartu. Apie tai gražiai yra
pasakęs Bruno Ferero: "Esa-
me tarsi viensparniai angelai:

Seselė Dolorita Butkus šventės metu

šeimoms padovanojo puikią
proga atitrūkti nuo pilkos
kasdienybės darbų, pabūti, pa-
bendrauti su kitomis tokio pat
galime skristi tik tada, kai lai-
komės apsikabinę".
Lionė Lapinskienė,
Panevėžys

Vysk. P. Baltakis, OFM, (kairėje) rugpjūčio 15 d., 2001 po šventų Mišių įteikęs Švento
Tėvo palaiminimą dr. Juozui ir Aleksandrai Kazickams Šv. Mikalojaus bažnyčioje
Vilniuje
Jim Rydell nuotr.

Vilniuje steigimai bendrosios praktikos gydytojų kabinetai

Vilniuje sėkmingai diegiama
bendrosios praktikos gydytojo
sistema. Vilniaus savivaldybei
pradėjus diegti šią sistemą, svei-
katos priežiūros įstaigose jau
įrengtos 26 bendrosios prakti-
kos gydytojų darbo vietos. Dar
11 bendrosios praktikos gydyto-
jų darbo vietų įrengė nepriklausomi
rangovai.
Šios darbo vietos steigiamos
tiek sveikatos priežiūros įstai-
gų, tiek Pasaulio banko, tiek
nepriklausomų rangovų lėšo-
mis.
Pabaigus darbus, bendrosios
praktikos gydytojai turėtų teikti
apie 70% pirminės sveikatos
priežiūros paslaugų. Likusi
dalis liktų pirminės sveikatos
priežiūros paslaugas teikiančioms
gydytojų komandoms, kurias sudaro
aplinkės terapeutas, pediatras, akušeris-
ginekologas ir chirurgas.
ELTA

Lietuvos krepšininkės - šaunuolės

Lietuvos moterų krepšinio
rinktinė užėmė ketvirtąją vietą
Europos čempionate. Tai gražus
Lietuvos krepšininkių laimėjimas,
juolab, kad jos įgijo teisę
rungtyniauti ir pasaulio čempionate.
Pasak trenerio Vydo Gedvilo,
"komanda atrodė nuostabi,
pranokė trenerių lūkesčius".
P. Gedvilas mano, kad
merginos galėjo laimėti ir prieš
Rusijos komandą, jei nebūtų
daug jėgų atidavusios žaisdamos
su Lenkijos rinktine. Pasak

trenerio, lenkaičių "į Prancūziją
palaikyti atvažiavo visa grietinė-
lė ir laukė, kada jos nusmaug-
tų 3 milijonų Lietuvėlių". Vis dėl
to lietuvaitės atėmė iš lenkaičių
čempionių titulus, taip pat kaip
ir šios iš lietuvaikių atėmė ga-
limybę patekti į olimpinės žai-
dynės. XXIX Europos čempio-
nate, kurio finalas 2003 m. vyks
Graikijoje, lietuvaitės rungtyni-
aus pogrupyje su Čekija,
Italija ir Belgija.

Respublika

Ilgametei mūsų mielai bendradarbei
ALBINAI ŽUMBAKIENEI,
mirus mylimam broliui

A.+A.
ANDRIUI DIČMONUI
reiškiame nuoširdžių užuojautą.

"DARBININKO" Redakcija
Administracija
Leidėjai

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: darbininkas@hotmail.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vysk. Paulius A. Baltakis spalio 13-15 d. dalyvauja Toronto, Kanada, Prisikėlimo parapijos naujų pastatų dedikacijoje. **Spalio 27-28 d.** vyksta į Chicagą, Karių savanorių "plechavičiukų" sąskrydį.

New Yorko mieste po rugsėjo 11-sios teroro įvykių labai sustiprinta apsauga: saugomi tiltai, tuneliai, federaliniai pastatai, labai dažnai gatvėse tkrinami žmonių dokumentai ir t.t.

Smuikininko Vilhelmo Čepinskio koncertas, turėjęs įvykti spalio 20 d. 8 v. v., dėl jo ligos buvo atšauktas.

Viešpaties Atsimainymo parapijos žinios

Išpažintys klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 v. v. iki 4:45 v. v. anglų arba lietuvių kalbomis.

Sekantis Lietuvos Vyčių 110 kuopos narių susirinkimas įvyks spalio 28 d., tuojau po 11:30 val. lietuviškų mišių.

Brooklyno vyskupijos migracijos įstaigos direktorius prel. Ron Marino žada susitikti su parapijos kunigais aptarti galimybes įvairios pagalbos, kuri gali būti suteikta naujai atvažiuojantiems lietuviams. Artimoje ateityje tikimės ta tema duoti daugiau žinių.

Prie Maspetho paminklo mirusiems rugsėjo 26 d. klebonas kun. James T. Rooney pravedė susikaupimo maldas rugsėjo 11 d. tragiškai žuvusiųjų gaisrininkų ir policininkų šeimoms, draugams ir pažįstamiems.

Suaugusiųjų įvedimo į krikščionybę kursas yra planuojamas ir šiais metais. Pamokos lietuvių kalba prasidės parapijos klebonijoje. Šis kursas tęsis nuo pirmosios advento savaitės iki Velykų laikotarpio vieną kartą per savaitę; pamoka užtrunka apie pusantros valandos. Kas įdomiausi šiuo kursu, prašomi skambinti į kleboniją tel. (718) 326-2236 dėl daugiau informacijų.

Kun. Vytautas Volertas spalio 9-12 dalyvauja lietuvių kunigų rekolekcijses seserų vienuolyno Putnam, CT.

Andrius Dičmonas, gyv. E. Northport, NY, po sunkios ligos mirė rugsėjo 28 d. Carillon slaugos namuose, Huntington, NY. Buvo gimęs 1921 m. Brooklyne. Nuliūdime liko žmona Elsi (g. Gestach), sesuo Albina Žumbakienė ir sūnė Vytas Žumbakis bei kiti artimieji. Buvo pašarvotas Brueggeman laidotuvių namuose. Spalio 1 d. po mišių St. Anthony of Padua bažnyčioje E. Northport, palaidotas šalia savo tėvo Antano Cypress Hills kapinėse. Plačiau apie jį sekančiame numeryje.

JAV Lietuvių Jaunimo Sąjunga ruošia suvažiavimą ir kviečia lietuvių jaunimą (virš 16 metų) ir lietuviškų organizacijų atstovus gausiai dalyvauti. Suvažiavimas įvyks šeštadienį, lapkričio 24 d. (JAV - Padėkos dienos savaitgalis), Pasaulio Lietuvių Centre, Bočių menėje, Lemont, IL. Suvažiavimo pradžia 1 val. popiet; programa tęsis iki 5 val. popiet. Bus pertrauka užkandžiams. Į klausimus atsakys JAV Lietuvių Jaunimo S-gos pirmininkė Daina Žemaitaitė:

daina@javlj.com arba dėl daugiau informacijų prašome kreiptis: www.javlj.com. Iki pasimatymo!

Kristina V. Jonušaitė
JAV LJS sekretorė

I "Aukuro" choro koncertas, kuris įvyks spalio 14 d. St. Augustine's Episcopal Church bažnyčioje, 4:30 val. vak., 4301 Ave. D, Brooklyn, NY., bilietai bus parduodami prieš įėjimą prie koncerto. Kainos: suaugusiems - 15 dol., vaikams (6-13 metų) - 10 dol. Važiuojantiems automobiliu - Ave. D. yra East Flatbush rajone, jungianti Flatbush Ave. su Kings Hwy (tarpe yra Utica Ave.). Traukiniu važiuojant imti Nr. 2, sustojimas Newkirk Ave., (vienas blokas nuo Ave. D); imti autobusą Nr. 8 iki E. 42nd St.

Dėl daugiau informacijų galima skambinti Vilijai Naujokaitienei tel. (718) 331-5217.

Julius Keleras, "Darbininko" redaktorius, spalio 5 d. išvyko į Vilnių Lietuvos PEN klubo ir Lietuvos Rašytojų Sąjungos reikalais. Į New Yorką grįžta spalio 18 d. Redakcijos reikalais tuo metu prašome skambinti Albinai Žumbakienei (718) 827-1351. Žinias prašome siųsti faksu (718) 827-2964.

Tradiciniai Rudens pietūs Aušros Vartų parapijoje (32 Dominick St., New York, NY 10013) įvyks sekmadienį, spalio 21 d., tuojau po 11:15 val. mišių parapijos salėje. Skanus maistas ir atgaiva. Auka - dvidešimt penki doleriai. Vietas galima užsisakyti iš anksto skambinant į kleboniją tel. (212) 255-2648.

Apreiškimo parapijos žinios

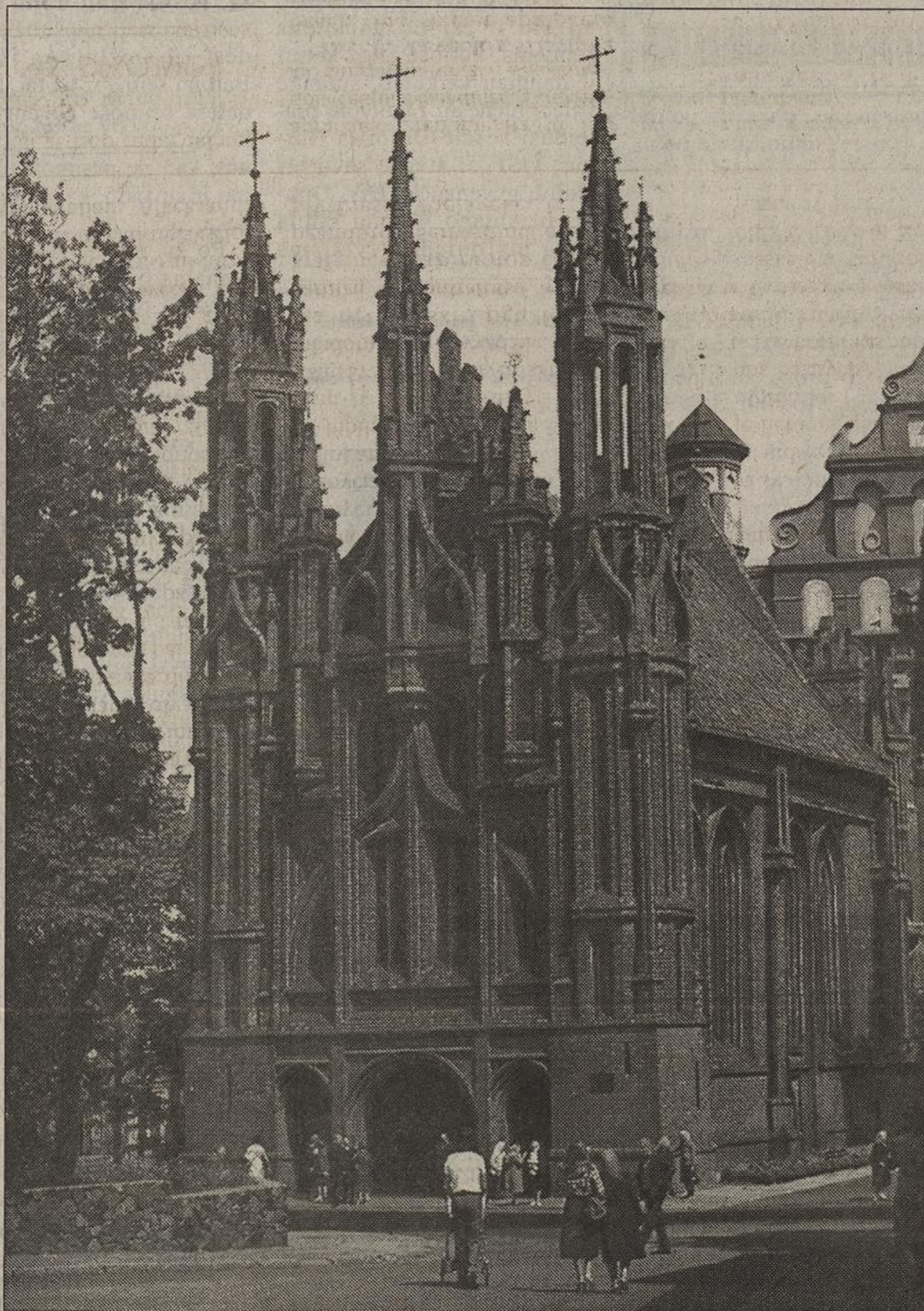
Pikniko metu trauktos loterijos laimėtojai: 500 dol.: K. Povilionienė; 250 dol.: P. Tedesco; 150 dol.: Z. Dičpinigaitis; 100 dol.: V. Kazlauskis.

Juožas Rudis, mūsų parapijos globėjas (trustee) ir tarybos narys, buvo priimtas į Association of the Knights of the Equestrian Order of the Holy Sepulchre of Jerusalem. Priėmimas į šią sąjungą yra įvertinimas jo ilgo pasiaukojimo ir darbo parapijai. Įvesdinimas įvyko rugsėjo 29 d. Šv. Patriko katedroje iškilmingose ceremonijose, kurioms vadovavo kardinolas Egan. Po ceremonijų visi naujieji riteriai buvo pagerbti iškilnia vakariene Waldorf Astoria viešbutyje. Sveikiname naująjį Šv. Kapo riterį!

Marijos Nekalto Prasidėjimo Seserų Rėmėjų SĄSKRYDIS bus Putname, CT, seselių vienuolyno sekmadienį, spalio 28 d. Šv. mišias aukos (11 val. ryto) ir pamokslą pasakys vienuolyno kapelionas kunigas Tomas Karanauskas. Po pietų bus Naujosios Anglijos rėmėjų posėdis ir savo išpuiltais pasidalins ką tik iš Lietuvos grįžusi sesuo M. Bernadeta Matukaitė. Po to bus Mirusiųjų prisiminimas: kapinių lankymas bei paminklų šventinimas ir Mišparai vienuolyno koplyčioje už mirusiuosius. Visi kviečiami. Norint dalyvauti, prašome pranešti tel.: 860-928-7955 iki spalio 22 d.

Amerikos Lietuvių Tarybos 64-asis suvažiavimas ruošiamas lapkričio 10 dieną Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL. Suvažiavimo metu bus pristatoma metinės veiklos apžvalga ir ateities planų ir gairių nurodymai. Amerikos Lietuvių Taryba dabar jungia 14 centrinių Amerikos lietuvių organizacijų. Tolimesnei informacijai prašome skambinti ALTO būstinės telefonu 773-735-6677.

Šv. Onos bažnyčia Vilniuje - 500 metų

Šv. Onos bažnyčia Vilniuje

Liepos 26-ąją katalikai atšventė Šv. Onos ir Šv. Joakimo - Švč. Mergelės Marijos tėvų - šventę. Ta proga visose Lietuvos Šv. Onos bažnyčiose vyko atleidai. Vilniaus Šv. Onos bažnyčioje atleidai buvo ypach šventiški, kadangi tuo pat metu buvo minimas ir šios bažnyčios 500 metų jubiliejus.

Miniatiūrinė Šv. Onos bažnyčia Vilniuje pastatyta apie 1495-1501 metus. Remiantis 1501 m. gegužės 22 d. popiežiaus Aleksandro VI privilegija Šv. Onos bažnyčios įkūrimo data laikomi būtent šie metai. Kaip bažnyčios fundatorius popiežiaus privilegijoje minimas Lietuvos Didysis Kunigaikštis Aleksandras. Po 1564 m. gaisro bažnyčia atstatyta Lvovo arkivyskupo Dimitro Solikovskio, Vilniaus vaivados Mikalojaus Radvilos ir kardinolo Jurgio Radvilos lėšomis bei 1581-aisiais atšventinta. Nuo tada bažnyčios išorė beveik nepasikeitė.

Daug metų dabartinė Šv. Onos bažnyčia istorikų buvo painiojama su kita bažnyčia, kurią Lietuvos didysis kunigaikštis Vytautas buvo pastatęs savo žmonos Onos garbei ir kurios pamatai išlikę Vilniaus Žemutinės pilies teritorijoje.

Dabar žinoma, kad Šv. Onos bažnyčia, kuria ligi šiol grožisi vilniečiai ir sostinės svečiai, buvo pastatyta XV-XVI a. sandūroje, Lietuvos didžiojo kunigiakščio ir Lenkijos karaliaus Alkessandro

laikais. Yra išlikęs 1501 metų dokumentas, kuriuo popiežius Aleksandras VI konsekracijos proga šią bažnyčią apdovanojo atlaisdais.

Pirmutinė bažnyčia buvo medinė ir sudegė per 1564 metų gaisrą. Dabartinis Šv. Onos banyčios Vilniuje pastatas buvo statytas gotikos klestėjimo metu ir užbaigtas 1581 metais.

Pirmuoju gyvavimo laikotarpiu bažnyčia priklausė Šv. Martyno pirklių brolijai, joje rinkdavosi vokiečių kilmės pirkliai.

Čia naujas Lietuvoje protestantizmo idėjas per savo pamokslus skelbė Abraomas Kulvietis. Šioje bažnyčioje nuo pat jos įkūrimo vyko katalikų pamaldos vokiečių kalba. Tokia tradicija buvo išlikusi iki pat 1940 metų.

Jubiliejinės iškilmės Vilniaus Šv. Onos bažnyčioje prasidėjo liepos 26 d. mišiomis, kurias aukėjo vyskupas Jonas Boruta. Liepos 27 d. Vilniuje buvo atidarytos dvi parodos - Lietuvos Mokslų Akademijos bibliotekoje ir Bernardinų bažnyčioje, su kuria Šv. Onos bažnyčia sudaro darnų architektūrinį ansamblį.

Jubiliejinėje parodoje Bernardinų bažnyčioje išstatyti originalių Šv. Onos bažnyčios statybai naudotų plytų pavyzdžiai. Jų esama net 33 skirtingų formų: karnizų ir kontraforų plytos, kraiginės glazūruotos čerpės, pagamintos Bernardinų ordino plytinės Voclaveke ir Pa-

nevėžiuke. Eksponuojami ir fotografuoti gotikinių plytų profilių pavyzdžiai iš Mokslų Akademijos bibliotekos fondu. Taip pat parodoje buvo galima pamatyti 1795 ir 1847 metų Bernardinų vienuolyno žemės valdų ir statinių planus bei piešinius, 1902 ir 1904 metais atliktų Šv. Onos bažnyčios remontų nuotraukas ir juos vykdžiusio laikinojo komiteto ataskaitą.

Vilniaus Šv. Onos bažnyčios 500 metų jubiliejaus atleidai vyko sekmadienį, liepos 29-ąją. Jie prasidėjo mišiomis, kurias aukėjo kardinolas Audrys Juozas Bačkis, o vakare bažnyčioje vyskupas Jonas Boruta skaitė istoriografinę paskaitą "Vilniaus Šv. Onos bažnyčia".

Kaip teigė vyskupas J. Boruta, Šv. Onos šventė Lietuvoje nuo seno turi ypatingą reikšmę. Švėsdami Jėzaus motinos Švč. Mergelės Marijos tėvų dieną, žmonės atkreipdavo dėmesį į skirtingų kartų sandorą šeimoje, pagarbą vyresnio amžiaus žmonėms ir tradicijoms.

Pagarba Šv. Onai atsispindėjo ir lietuvių liaudies kūryboje, ypač sakralinėje lietuvių liaudies medinėje skulptūroje.

Šv. Onos bažnyčia 1999 metais įrašyta į Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros vertybių registrą ir Vyriausybės nutarimu 2000 m. paskelbta kultūros paminklu. ELTA, Lietuvos žinios, Lietuvos rytas

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cent. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokių mėnesinių mokesčių. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimoje. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, **ieško dviejų darbininkų**, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojos:

A. A. Gabrielliaus Vidmanto mirties metinių proga aukojos: 100 dol. žmona **Mikalina Vidmantas**; 20 dol. **Ada ir Alfonsas Paulikonai**; 20 dol. **Dana ir Justinas Prasauskai**.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

SIŪLOMI geri darbai moterims dirbti vaikų auklėmis arba namų šeiminkėmis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitė. Galima gyventi šeimoje. Būtinai minimalus anglų kalbos mokėjimas. Skambinti Joanai 718-894-1352. (sk.).

Moteris iš Lietuvos ieško darbo. Gali slaugyti ligonį, šeiminkauti, tvarkyti namus. Norėtų gyventi šeimoje ir dirbti bent 6 dienas savaitėje. Skambinti (203) 637-3772. (sk.).

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, spalio 20 d., nuo 12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. 1-888-205-8851.

"Vilties" siuntinių agentūra vėl priims siuntinius į Lietuvą sekmadienį, **spalio 27 d. nuo 1 iki 3 val. popiet**. "Darbininko" patalpose, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Mūsų atstovas New York yra **Algis Jankauskas**, tel. 718 849-2260. Dėl daugiau informacijų skambinti (617) 269-4455. (sk.).

Lietuvis, gyvenantis Hiram, ME,

-- **ieško darbininkų** miško darbams (pastovus darbas). Pradinis atlyginimas 6 dol. į val. Reikalingas darbo leidimas. Duodama gyvenvietė. Gali būti šeima.

-- **siūlo gražioje poilsio vietoje praleisti atostogas**. Galima medžioti.

-- **parduoda žemės sklypus** namų statybai. Galima pirkti ir didesnius sklypus.

-- **daugiau informacijų** gausite paskambinę tel. (207) 625-4758. (sk.).

Adelaida Balbata, St. Petersburg, FL, šiemet ir vėl, kaip kiekvienais metais, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. **Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą "Darbininkui".**

Biruta Kwetz, Englewood, NJ, šiemet ir vėl, kaip kasmet,

apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. **Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą "Darbininkui".**

Marian Ogden, Stamford, CT, šiemet ir vėl atskubėjo "Darbininkui" į pagalbą, atsiųsdama 200 dol. prenumeratos mokestį. **Nuoširdžiai dėkojame nuolatinei dosniai aukotojai už tokią didelę**

paramą mūsų spaudai ir už mūsų pastangų įvertinimą.

Antanas Sedukis, Brockton, MA, šiemet apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. **Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą "Darbininkui".**

L. B. Veitas, Milton, MA, apmokėjo dvejų metų prenumeratą, atsiųsdamas 150 dol. čekį. **Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą mūsų spaudai. Parama labai reikalinga, nes be jos negalėtume išsiversti.**